

4.
DISSERTATIO JURIDICA,
DE
REFUTATIONE
FEUDORUM
IMPERII,

QUAM
PRÆSIDE

DN. IMMANUELE WEBERO,
JUR. U. D. SACR. CÆSAR. PALAT. COM.
JURIS ET HISTORIARUM IN ALMA LUDO-
VICIANA PROF. PUBL. SERENISS.
PRINCIPIS SCHWARZBURG.
CONSILIARIO,

*DNO. PRÆCEPTORE ET PATRONO
ÆTERNUM COLENDO,*

PUBLICÆ
VENTILANDAM SISTIT

D. APRIL. MDCCXI.

JOHANNES HARTMANNUS HENRICI,
ONOLDO-FRANCUS,
AUCTOR RESPONDENS.

GISSÆ,
Typis HENNINGI MULLERI.

DE JUDICIA

REFFLATIONE
FUDONUM
JAPPEN

PR. 2. 2. 2.

PR. 2. 2. 2.

PR. 2. 2. 2.
PR. 2. 2. 2.
PR. 2. 2. 2.
PR. 2. 2. 2.

PR. 2. 2. 2.

PR. 2. 2. 2.

PR. 2. 2. 2.

PR. 2. 2. 2.

VIRO

Consultissimo atque Excellentissimo,

DOMINO

IMMANUELI
MEIERO,

Serenissimi

MARGRAVII BRANDEN-
BURGO-ONOLSBACENSIS

REGENTIS

Consiliario, & Iudicii Provincialis
Burggraviatus Noribergensis
Assessori gravissimo,

nec non

Consiliario Camerae meritisimo,

Avo suo venerando.

Vir Consultissime & Excellentissime,
Domine Ave Venerande,

D Tuam benignitatem omni observantia
cultu prosequendam ab eo, quo Almam
Gissenam salutavi, tempore unice intentus
fui, ne viderer omnem grati & honesti de-
posuisse rationem. At verò chartaceum hoc, quod eâ,
quæ Filium decet, pietate offero munusculum, grati tan-
tum animi est indicium, ad debitam tamen gratiam re-
ferendam minimè idoneum. Tertius jam, & quod
excurrit, agitur annus, ex quo in illustri Ludoviciana
literarum studiis operam impendi, quorum cura vel
omniñò abjicienda fuisset, nisi in moderandis illis pater-
nam Tuam curam abundè expertus essem, qui favore
inusitato rudimenta doctrina fovisti, donec ex parvis
seminibus fruges in maturitatem aliquam crescere, &
paulò plenius efflorescere potuerunt. Cui igitur ma-
jore jure foetum hunc consecrem, quam Tibi, Vir Excellen-
tissime, & Ave Optime, cujus sollicitudini ac bene-
ficentia omnium laborum meorum fructus meritò acce-
ptos fero. Indignus equidem profiteor has pagellas, quæ
animum Tuum nullo non tempore negotiis publicis in-
tentum

tentum avocent; sed quoniam illi humanissimam liberalissimamque remissionem indulges, eamque pariter in perlustrandis scriptis Academicis quæris; ad benevolentia^e Tuæ cumulum addes plurimum, si quoque huic devotæ erga Te mentis documento aliquantum temporis tribuere non graveris. Non integrum mihi est aliâ viâ reverentiam declarare, ideoque hac ratione singularem Tuam in me gratiam publicè prædicare audeo. Accipe igitur hoc, quicquid est obsequii, & pro innatâ Tuâ benignitate nostris cœptis annue. Caterum supplex adoro DEUM, ut toti Familiæ bonoque publico Te diutissime superstitem esse jubeat, atque venerabilem Senectutem Tuam, quam insignia divina gratiæ munera hucusque comitata sunt, omni prosperitatis genere ulterius coronet. Vale, & pretium hujus laboris in Amore Tuo constitue, atque etiam favore complectere ejus Auctorem,

Excellentissimi Tui Nominis

Observantissimum
Cultorem

Joh. Hartmannum Henrici.

NOBILISSIMO DOMINO RESPONDENTI,

Jurium Candidato dignissimo,

S. P. D.

PRÆSES.

Siccine ergo properas ad metam Studiorum Academicorum, & quinquennio ab Imperatore constituto multum antevertis? Utinam omnes tam laudabiliter, tam feliciter, tam fructuosè! Vixisti sanè per triennium istud, ex quò hîc commoratus es, ita, ut hominem ingenuum, bonum Civem & Musarum filium decet. Non crapulæ, non ocio, non lasciviæ litasti, sed

ad morem discincti vivere Natta

vehementissimè semper puduit; nunquam vel propter mala nomina, vel propter jurgiosa aut armata certamina, vel aliam quamcunque ob causam ad Judicem vocatus, nocte dieque in literas totus incubuisti, & unicè illud dic, *cur hic?* habuisti ante oculos. Unde id consecutus es felicitatis, ut omnes Te ament, & optima quæque sibi de Te polliceantur, qui nulla abiturus post Te relinquis scelerum vestigia, sed rerum quàm optimè gestarum memoriam. Dicam amplius, illud es consecutus, ut non, plurimorum more, inanis & à doctrinâ vacuus domum revertare, sed eâ bonarum literarum, quas non insuper habuisti, & quæ Studiorum Tuorum summa erat, solidâ Juris scientiâ instructissimus, unde plurimum emolumentî in Republicam, & in Te ipsum aliquando redundabit. Testem Tuæ Virtutis me certiore invenire non poteris, cui per totum Academicæ Vitæ tempus, & quidem è regione mei Musei fuisti inquilinus. Et quid verbis, quæso, opus, ubi rerum adsunt testimonia luculentissima? Testatur sanè de egregiis Tuis Studiis præsens, Tuo Marte elaboratum doctissimum Specimen; imò testem habebimus brevi totam nostram Ludovicianam, dum Tibi publica Honorum præmia optimè promerita à Sacra Themide conferentur. Gratulor igitur Tibi ex animo de curriculo laborum tam laudabiliter ad finem ferè perducto, imò & Consultissimo DN. AVO, atque Honoratissimo DN. PATRI gratulor, quibus Filium tam benè moratum, tam eleganter expolitum, & ad Reipublicæ commoda tam copiosè præparatum intra amplexus suos salvum & incolumem, quod spero, & voveo, recipere brevi dabitur. DEUS, quem times & piè veneraris, Tibi, Nobilissime DN. HENRICI, porrò sit propitius, & faxit, ut, quem respicis, portum ex voto & felicissimè consequaris. Giesæ, d. III. April. M DCCXL

CON-

S) o (S

C O N S P E C T U S.

PRÆFATIO.

- §. I. **F**eudorum Origo.
- §. II. Feudi Vocis Etymologia.
- §. III. Homonymia.
- §. IV. Vocabuli Refutationis Expositio.
- §. V. Quid Imperii Feudum?
- §. VI. DEFINITUR Feudorum Imperii Refutatio.
- §. VII. DIVIDUNTUR Feudorum Imperii Refutationes
- (1) in proprias, improprias, & impropriissimas.
- (2) in simpliciter & secundum quid tales.
- (3) in alias, de quibus remissive.
- §. IIX. CAUSA EFFECTRIX, & quidem Juris Refutandi F. I. Qu. An justè Refutatio fieri possit? Affirm.
- §. IX. CAUSA EFFECTRIX, & quidem Actus refutandi F. I. sive Subiectum (A) activum sunt Vasalli Imperii. Qu. An qui Sub-Feudum habet ab Imperii Statu, id refutare possit? Excluduntur pupilli, Minores, furiosi, prodigi.
- §. X. Non item, qui sunt hebetioris ingenii.
- §. XI. XII. Ligietas in Vasallis Imperii Refutationem non impedit. Quis propriè dicatur Vasallus Ligius?
- §. XIII. Subiectum (B) Passivum Refutationis F. I. Imperator & Imperium. Qu. An Imperatori invito Feuda Imp. refutari possint? Aff. Imperii Fisco addici debent Feuda refutata. Id cur adhuc usque non observatum?

- §. XIV. An etiam Rex Romanorum?
- §. XV. An generales Imperii Vicarii?
- §. XVI. An Pontifex Romanus?
- §. XVII. Agnatorum in gratiam sit quoque Refutatio F. I. ubi (a) de discrimine (1) Feudorum, prout vel nova, vel antiqua, nec non. (2) Agnatorum, prout vel Descendentes, vel Collaterales; hique iterum vel propiores, vel remotiores. (b) de modo computandi & (c) proximitatem estimandi. Qu. An, qui Feuda Imperii semel refutarunt, iterum post Refutationem ad ea pervenire possint? Et proponuntur varii casus, juxta quos diversimodè respondetur.
- §. XLIX. Extraneis personis an & quatenus Imperii F. refutari queant? Referendi huc sunt Rex Bohemiarum & Electores, item Archi-Duces Austriarum, quibus F. I. per Refutationem cedere licet. In gratiam Ecclesiarum & Monasteriorum Feuda quoque refutata, usque donata, quod Exemplis illustratur, & probatur. Qui pactis Confraternitatis & mutuarum Successionis tenentur, si Extraneis refutare Feuda l. velint, in specie & Confratrum consensu opus habent. Idem de consensu Ordinum Provincialium, sicubi existunt, in tali casu habendum est.
- §. XIX. OBJECTUM Refutat. F. I. sunt Feuda Regalia, tam Ecclesiastica, quam Secularia, & non Regalia. Item hæreditaria, & ex pacto & providentiâ talia. Utinamque generis dari

in Imperio, ostenditur, & in dubio qualatem posteriorem praesumi. Qu. An Conditionata etiam Imperii Feuda refutari possint? Aff.

§. XX. FORMA Refutationis F. I. externa, consistit in modo refutandi, variis actibus & circumstantiis. Refutatio in manus Imperatoris de jure ab ipsis Vasallis in personam fieri debebat, adhibitis certis solennitatibus, quod probatur exemplo Henrici Austriaci, Ducatum Bojaria, & Henrici Leonis Austriam refutantium: & illustratur testimonio Jur. Feud. Alemannici. Sed aliud usu obtinet. Exemplum Refutationis F. I. per literas facta Imperatori Ludovico Bavaro à Comite Beichlingensi. Omnis Refutatio F. I. etiam quae in gratiam Agnatorum sit, requirit resignationem in manus Imperatoris. Locus, & tempus, ubi & quando I. F. refutare liceat? Forma interna consistit in Resignatione atque Cessione (a) veram & reali, non nuda & verbali, (b) liberam, non coactam. (c) ab iis omnibus, quorum interest, approbata, non iis insciis & invitis susceptam (d) honestam, non dolosam, quales olim usitatae, si Vasalli Dominos invadere volebant, severe prohibita in A. B. c. XIV. Qu. Si Vasallus Imperii Feuda Filio vel Agnato Feudum refutet, & postea Imperatori bellum inferat, an propositis in A. B. poenis subjaceat? Ad dispositionem A. B. non spectat, si quis gurgire homagium: i. e. Feudum defensionis &

repellendarum injuriarum gratiam refutet. Consistit denique (e) Forma interna Refutationis in resignatione tempestiva.

§. XXI. FINIS Refutationis F. I. & Effectus. Fines variis esse possunt, prout Refutationes sunt vel licitae vel illicitae. Potiores quoad priores sunt, ut Vasallus à nexu & oneribus Vasallagii liberetur, ut refutanti vel etiam refutato consulatur, ut pia causa promoveantur. Quoad posteriores habere sunt, ut Vasallus Imperatorem invadat, vel intempestive ope & servitiis destituatur. De Effectibus illicitarum Refutationum remissive. Qu. Si Imperii Vasallus alteri intempestive Feudum refutarit, Imperator autem non consenserit, an, resoluta sic cessione Cedens Cessionario ad interesse teneatur? Aff. Effectus licitarum ratione Imperatoris & Imperii est, ut addicatur Feudum refutatum Fisco Imperiali; ratione Vasalli refutantis, ut à nexu Vasallitico liberetur, manet tamen vinculum Subjectionis.

§. XXII. CONTRARIA Refutat. F. I. & AFFINIA. Illa vel faciendam Refutationem impediunt, e. gr. defectus Voluntatis & facultatis, prae-vium Vasalli consilium, intempestivitas &c. vel jam factam destruunt, ut coactio, error, Revocatio ex Capite Protumiseos aut Successionis. De Affinibus remissive.

OS) I (SO
PRÆFATIO.

BENEVOLE LECTOR!

I qua unquam materia suâ gravitate se commendare poterit, ea ipsa sane est, quam in presenti Tuo judicio sistimus. Neque inde statim nimiam sui fiduciam calamo exprobrabis; utpotè cui non esse cautum lubentes fate-mur, ne lapsus properantem castiget audaciam. Equidem tales à nobis expectanda non sunt lucubrationes, quæ solida eruditionis atque scientiæ specimina videri possent: sed condonabis juvenili impetui ad majora aspiranti, si non semper successu felici, conatu tamen fors non improbando. Nulla idcirco nos distrabet remora, quò minus suscipiamus operam circa argumentum utilissimum, nec à quoquam, quod nos quidem sciamus, professo tractatum studio. Videri equidem poterat præoccupasse laborem B. Academia hujus quondam Cancellarius, Dn. Tabor, in Exercitio Juridico de Refutatione Feudi, quod in Vol. II. Tractatum superioribus annis Lipsiæ junctim editorum habetur. Sed reverà actum ea propter non egi, siquidem Celeberrimus Jctus Refutationem Feudorum generaliter quidem proposuit; de Feudis autem Imperii altum tenuit silentium. Lucem haud aspernandam prætulit B. Dn. Jo. Guil. Itterus, in Tractatu de Feudis Imperii, cujus vestigia subinde premere non tam erit jucundum, quam summè necessarium. Sustine igitur L. B. hasce pagellas, & ardori, dum vires solidioris doctrinæ desunt, ignosce. Satis nobis erit videre, hoc specimine Favori Tuo non frustra esse litatum, eoquè hunc nostrum laborem acceptum, quò vota nostra Humanitati Tuæ confisa respexerunt.

Feudorum Originem esse antiquissimam, uno ore Feudistæ fatentur. Quo autem tempore, & à quibus ea cœperint, adeò mirifice conflictantur, ut in dissensiones conspirasse veluti videantur. Vid. Thom. Franzkii *Disp. de Feudor. Orig. th. 11. n. 1. seqq.* Hunnius, *de Feud. Cap. 1.* Ludwel. *Synops. Jur. Feud. Cap. 1. pag. 3.* Missis aliorum sententiis non omninò errare putamus eos, qui Feudorum incunabula apud Romanos quæsiuerunt, utpote quos Francos, quibus Feudorum instituta præcipue debentur, in plurimis imitatos fuisse constat. Zasius in *l. 2. ff. de Orig. Jur.* & alii: à quibus non adeò alienus est B. Dn. Cancellarius noster, Hertius, *de Feud. Oblat. P. I. §. 2. circa fin.* Conf. Dn. Tabor. *Armament. Justin. §. 26. arg. 1. F. 13. l. 13. & fin C. de fund. patrimon. l. item si verberatum 15. §. 2. ff. de Rei Vindic.* Gothofred. *ibid. lit. q. l. 11. in fin. ff. de Eviction. l. 2. & 3. C. de fundis limitroph.* in quibus legibus mentio fit agrorum, fundorum, & territoriorum militibus in militiæ præmium concessorum. (Dissentiunt Struvius, *Synt. Jur. Feud. Cap. 1. Aph. 3. n. 8.* Itter. *de Feud. Imper. Cap. 1. §. 5.* Ant. Dadin. Alteserra, *de Orig. & Stat. Feudor. Cap. 1.* Sed vid. M. Anton. Dominic. *Histor. Disquis. de Prærogat. Allod. Cap. 1. §. 2. cum seqq. Cap. IV. §. 5.* Joh. Rüding. *Var. Lect. Jur. Feudal. L. I. Cap. 1. n. 14.*) Quod ita ratione occasionis verum esse putamus, formam autem diversam posterioribus temporibus Feuda induisse res ipsa loquitur, quam omninò moribus Francorum cum Erico Mauritio *Pos. Feud. Dec. I. posit. 5.* & B. Dn. Hertio *Notit. Vet. Francor. Cap. III. §. 46.* adscribimus. Vix enim ulla antiquior investiendi formula occurreret, quam in historiis Francorum. Alteserra *d. Cap. 1. pag. 4.* Neque alibi unquam frequentior mentio fit *Leudum* sive *Leodum*, i. e. fidelium, qui

qui à Rege prædia tenebant sub lege fidei & servitii, quam sub auspiciis regni Francici. Dn. Hert. *d. l. Aimoinus, de reb. gest. Franc. L. III. Cap. 81. L. IV. Cap. 64. Dominic. d. l. Cap. 15. Guerr. Pis. Scacc. Præhud. Feud. Cap. 4. n. 21. seqq. Itter. d. l. §. IX.* Quod autem ad Feuda Imperii nostri attinet, eorum initia ad Caroli M. fasces Imperiales rectè refert Itterus, *d. Cap. I. §. 11.* Dum enim primus is Imperium Romanum ad Germanos transtulit, & non tantum, quâ Rex Francorum in horum terris, sed & quâ Imperator alibi Proceres beneficiis ornavit, quod omnis historia testatur, non potest non inde sequi, quod ad eum Imperii Feudorum initia sint referenda. Unde per se concidit sententia Monzambani statuentis, eò demum tempore, quo Carolingi Imperatores defecerunt, Imperii Feuda cœpisse, dum Principes bona sua hætenus allodii jure possessa Imperatoribus in Feudum obtulerint; *de Stat. Imper. Cap. III. §. 4.* cui sententiæ dudum contradixere, saltem, non in universum eam admitti posse, ostenderunt Viri docti. Kulpis. *ad d. l. Comment. p. II. p. 14.* Hert. *de Feud. Oblat. P. I. §. 15.* Plura qui de his velit, adeat Itterum, *de Feud. Imperii c. l.* ubi Imperii Feudorum initia atque progressus per varios incrementorum gradus fusè describit.

§. II.

Subsequitur, ut exquiramus paucis, unde *Feudi Vox* deducta sit. Ex nominis enim interpretatione rei facillime deducitur demonstratio, *l. 1. pr. ff. de Reb. credit. Quintil. Instit. Lib. XII.* cum res se simul aperire soleant cum verborum etymologiâ. Aristot. *Lib. I. Sophist. Elench. Cap. 2.* Sciendum autem, hîc iterum desudare DD. in evolvendo hujus vocabuli etymo. Dn. Tabor. *in Ichonograph. Feud. ib. II.* Feudum dictum putat à fide, cui

calculus adjicit Ludwel. *Synops. Feud. Cap. II. p. 21.* Struv. *d. Cap. II. Aph. I. n. 3.* & quidem ob Textum notissimum. *2. F. 7.* Sed non plena in ejusmodi φιλοσοφίᾳ auto-ritas Compilatori Feudistico tribuenda est. Bachov. *ad Treutl. Vol. II. Diss. 26. th. 1. lit. a.* Itter. *de Feud. Imp. Cap. II. §. 9.* Rhet. *de Feud. Clivens. & Zutphan. more concess. Sect. I. th. 1. n. 8.* Igitur probabilior videtur ea derivatio, quæ proxime ingreditur naturam rei ipsius. arg. *l. Æmilius ff. de injur. l. 1. §. 6. C. de Vet. Jur. Enucl.* quâ Feudum intelligimus dictum Stipendium vel bonum Militare à *Fee & Od.* qf. *Kriegs-Gut.* Nam *Seede bellum*, *Od* autem bona Germanis olim denotasse evidens est. Vid. Carol. du Fre-*sne, Gloss. Voc. Faida.* Schilter. *ad Jus Feud. Alem. Rubric. §. 7.* Id. *ad Struv. S. J. F. Cap. II. p. 7.* Purior Latinis vox est, qua *beneficium* Feudum dicitur, cum in ipsis Textibus Feuda-*libus, 1. F. 1. §. 2. 4. 1. F. 14. pr.* tum apud DD. & alios. Ger-*manis notissimo vocabulo audit Ein Vehn* / cujus origi-*nem tradit Boxhorn. de Trapezit. pag. 809.* Rhet. *d. l. n. 9 seqq.* Nec mirandum esse ait M. Ant. Dominicus, *de Prærogat. Allod. Cap. XV. §. 4.* Feuda denominata fuisse à genere ob-*sequii*, cum & ipsi possessores à genere armorum, quibus *intervirent*, primam sumserint appellationem. add. B. Dn. Hert. *sep. cit. l.* Christoph. Lehmann. *Chron. Spirens. L. I. Cap. 11.* Celeberr. Dn. Andreas Ockel, *de Præscript. imme-*mor. Cap. II. th. 43.**

§. III.

Homonymicè variè Feudum capitur. Alibi de-*notat Contractum Feudalem*, & tunc efficienter usurpatur. *1. F. 28.* Feudum enim Contractus per se non est, sed *per Contractum constituitur, 1. F. 20. 2. F. 9. 25. 2. F. 23.* quamvis & aliis modis constitui & acquiri posse Feudum *per hoc non negemus. arg. l. 7. C. de his qua vi met. c. l. 17.*
C. de

C. de fid. instrum. l. 8. C. de prescript. 30. vel 40. annor. l. 14. de precar. l. 20. §. 1. l. 46. ff. locat. cond. Ludwel. Synops. Feud. Cap. 11. p. 25. seqq. Porro sumitur objective, pro re in *Feudum* concessa 2. *F. 22. in verb. forsan quia Feudum malo ordine intravit. 1 F. 4. §. 1. cum seqq.* Nullo horum modorum simpliciter à nobis accipitur. Sed consideramus *Feudum formaliter & effective pro jure in re Feudali Vasallo per Contractum vel aliis legitimis modis constituto. 2 F. 23. §. hujus autem generis Godfr. Antonius, Disput. Feud. l. 16. 2. 1. F. 25. pr. Sciendum est Feudum. 2. F. 1. §. Sciendum est. 2. F. 26. §. 4. & passim.*

§. IV.

Alterum Rubricæ Membrum restat exponendum nimirum vox *Refutatio*, cujus variæ significationes veniunt observandæ. Descendere à verbo *refuto* planum est, quod proprie significat, redarguere, refellere, ab antiquo *futo*, quo de videantur Lexicographi, qui benè observant, proprie *refutare* de rebus, *confutare* de Personis dici. Vid. *Libelli Vett. Grammat. in Collectione Auctorum Lingu. Lat.* quam debemus Dion. Gothofredo p 1360. Posterioris ævi Scriptoribus *refutare* idem est ac *respuere*, *repudiare*: v. gr. *refutare testes*, i. e. infirmare, rejicere, c. 17. *Caus. VI. q. 1. refutare Judicem Nov. 53. Cap. 3. pr. l. 4. §. 1. C. de in jus voc. l. 12. pr. C. de Judic.* Hacque acceptione venit in Libris Feudorum, 2. *F. 9. §. 1. & 2. F. 38. Calvin. Lex. Jurid. voc. Refuto.* vel etiam, molliore significatu, *resignare*, *renunciare*, qui hujus loci est, & ita in Textibus Juris Feudalis reperitur. Ita etiam loquitur Güntherus Ligurinus, de Heinrico Seniore Austriaco, quod

per septem signa Ducatum Rite resignavit, id est refutaverit, *L. V. vers. 560. seq.* ubi videantur Spiegelius,

gelius, & Rittershusius, *in Notis*. Quandoque tamen in Feudis paulò aliter usurpari volunt, ut sit medius terminus inter alienare & retinere, quando sc. ad tempus juri nostro renunciamus, ita ut magis videatur jus nostrum pro illo tempore cessare, quàm transferri, 2. F. 49. sunt verba Paul. Christinæi, *Dec. Belgic. Vol. VI. Dec. 19. n. 3. seqq.* In Textibus J. F. *Finis Feudi & Refutatio* aliquando pro synonymis habentur, & nota est phrasis, *finem facere de Feudo Agnatis*, quod idem denotat, ac *Agnatis Feudum refutare*. 2. Feud 49. Vernaculâ nostrâ dicitur, **Eine Aufssagung / Abtretung / Aufsfündigung / Auflassung / Aufgebung der Lehn.** Struv. S. J. F. Cap. XII. Aph. 14. **Sächsisch Lehn-Recht Cap. 77.** **Es mag der Lehn-Mann dem Herren auflassen / und Ihme entsagen: Schwaben-Spiegel / in Lehn-Recht Artic. 13.** **Wil ein Mann sein Lehn seinem Herren aufgeben / und wil sein von dem Herren nicht mehr / der Herre mag es mit Rechte nicht gewegern:** Juxta *Cod. MSctum*, quem possidet Consultissim. Dn. Præses. Huc certâ ratione collineat *Resignatio judicialis*, Saxonibus usitata. Die Gerichtliche Auflassung / oder der Gerichtliche Verlaß / Übergab / oder Verzicht / etiam in allodialibus adhiberi solita. B. Dn. Cancell. Hert. T. III. *Opusc. Dissert. de Convent. domin. translativ. §. 15. p. 77.*

§. V.

Post vocum Feudi & Refutationis considerationem, paucis adhuc, quid per *Imperii Feuda* velimus indigitandum est. Intelligimus autem voce Imperii, Imperium Romano-Germanicum (de quo, an rectè ita vocetur, vid. Conring. *de Germanor. Roman. Imperio*, per tot. Coccejus, *Jur. publ. prudent. Cap. VI. n. 15. seqq.*) non aliter

aliter ac illud, usu quotidiano, Imperium absolute sic dictum, aliis Rebuspublicis opponi consuevit. Arumæus, *Discurs. Jur. Publ. XVII. th. 1. Itter. de Feud. Imp. Cap. II. §. 11.* Quibus præmissis definimus *Feudum Imperii*, quod sit Feudum Ligium ab Imperatore concessum, Vassallum ad fidelitatem sibi atque Imperio exhibendam adstringens. Constat inde, cum id *Ligii* nomine complectimur, quo Vassallus fidelitatem præstat, contra omnes sine exceptione, 2. F. 99. 2. F. 52. §. 3. verb. *nullo anteposito.* arctissimam esse obligationem Imperatori atque Imperio debitam, ut proinde nullum sit dubium, quin Principes & Status Imperii, cæterique qui Feuda immediata possident, Imperatori *ligia fide*, durch eine unauf lößliche Bindnuß / contra quoscunque Imperii hostes obligentur. Myler ab Ehrenbach, *de Princip. & Stat. Imp. P. II. Cap. 92. n. 4.* adde Stryk. *Ex. Jur. Feud. Cap. III. quæst. 4.* Ditherr. *addit. ad Besold. Thes. Pract. voc. Reichs Lehn.* Et vera ea quidem sunt, quæ diximus; sed hæreo, annon aliter in hâc causâ sentiant Catholici Principes, saltem Episcopi, propter vinculum, quo Pontifici obstringuntur, & annon hunc exceptum velint, ubi bellum geri inter Papam & Imperatorem contigerit. Sane monstrositas, quam duplicis Capitis respectus, & Ecclesiastici prærogativa, in omni Civitate Papæ sacris addictâ gignit, mihi scrupulos non leves excitat, rem tamen relinquam in medio.

§. VI.

Sufficere hæc possunt de nominibus; magis est, ut *realem Definitionem* Refutationis Feudorum Imperii subnectamus, quandoquidem omnis tractatio, monente eam in rem Cicerone *L. 1. de Offic.* debet à Definitione proficisci. Est ergo Refutatio Feudorum Imperii (1) actus, quo

quo (2) Vasallus Imperii (3) Feudum Imperii (4) alteri (5) legitime & tempestive (6) resignat. Diximus (1) esse *actum*, quem genus esse volumus, nomen conducibile, five re, five verbis quid agatur. *l. labeo. 19. ff. de Verb. Signif. l. 3. §. 1. ff. de Oblig. & Action. l. actus C. de feriis. l. 77. de Reg. Jur.* Agere enim est quodlibet humanum factum expedire. Quintil. *L. II. Cap. 16.* & vox actus comprehendit etiam ea, quæ ex eo pendent ac nascuntur. *arg. l. 6. de Evict.* cui tamen actui lex dat formam, utputa cum de tempore, & de modo actus statuit. Dn. Hert. *Diss. de Collis. Legum. Tom. 1. Opusc. Sect. 4. §. 7.* Dicimus (2) Refutationem fieri à *Vasallo Imperii*, five sit Status Imperii, i. e. qui voto & sessione in Comitibus gaudet. *Rec. Imp. de Ao. 1548. §. 56. Paurmeist. de Jurisd. L. 1. Cap. 4. n. 1. Arumæus, Disc. Jur. Publ. XXXIII. Cap. 3. th. 8. lit. d. Id. de Comitibus Cap. IV n. 1. five non.* Constat enim, non omnes Imperii Vasallos esse statim Status Imperii. *Rec. Imp. de Ao. 1564. §. 29 ibi So nicht Stände des Reichs.* Schweder. *Introd. ad Jus Publ. Part. Spec. Sect. 11. Cap. 1. §. 2. Itter. l. c. Cap. V. §. ult. Myler. d. l. P. I. Cap. 10. n. 2.* Dicimus (3) quod Objectum Refutationis sit *Feudum Imperii*, de quo jam præoccupavimus §. V. & infra pluribus dicemus. Add. Godofr. Anton. *Disp. Feud. l. th. 3. lit. b.* Subjectum cui refutantur Feuda Imperii (4) voce *alteri*, tanquam generali innuimus; intellige autem vel Dominum directum Imperatorem unà cum Imperio, vel Descendentes, vel Agnatos, vel Extraneos, ad quas tamen Refutationes post occurrentes limitationes adhibenda sunt. Diximus (5) *legitimè & tempestivè* debere fieri Refutationem. Ecce formam hujus actus, quâ non observatâ omne negotium ruit in nihilum. *l. 9. §. 3. ff. ad exhibend.* Forma enim à legibus tradita censetur esse de substantia actus

actus formati. Besold. *de Ærar. publ. Cap. V. quest. 3.* Et quidem vox *legitimè* plura complectitur, quæ infra latius exponentur, in iis tamen etiam id est vel ex praei-
puiis, ut fiat Refutatio *in tempore*; non ubi hostis immi-
net, vel Dominus jam in procinctu est, nec aliis æquè
idoneis militibus, vel servitiis se instruere potest. Lud-
wel. *Synops. Feud. Cap. XV. p. 311.* Stryk. *Caut. Contract. Sect.*
II. Cap. 8. §. 53. Id. *Exam. Jur. Feud. Cap. XXII. quest. 12.*
Dicimus (6) *resignat*: Ultimum hoc est nostræ Definitio-
nis, & Finem ob oculos ponit, quo de infra pluribus.

§. VII.

Refutatio alia est *propria*, alia *impropria*. Illa fit,
quando Vasallus directo in manus ipsius Domini Feu-
dum refutat 2. F. 9. Hæc dicitur, quando in gratiam
Descendentium vel Agnatorum ceditur beneficium.
2. F. 14. 49. Vultejus, *Feud. L. I. c. 10. n. 75.* Rittershus.
Partit Feudal. L. II. c. 2. n. 9. Aliam iterum vocant *im-*
propriissimam, quæ contingit cedendo extraneo, meræ &
simplicis potius alienationis, quam refutationis nomine
insignienda. Dn. Tabor. *d. Dissert. Cap. I. th. 3.* Ludwel.
Synops. Jur. Feud. Cap. XV. p. 311. Circa hasce cessiones
obiter & in antecessum (quia alias hæc ad Formam Refu-
tationis pertinent) notandum, quod non uno eodem-
que modo sese habeant. Refutatio enim fit vel Feudi
novi vel antiqui. In casu priori Refutatio Domino facta
præjudicio erit descendentibus, utpote quorum jus à
Patre dependet, cujus nec factum impugnare possunt
l. 14. C. de R. V. In casu posteriori tantum ad Vitam Re-
futantis nocebit, eo autem mortuo, ad liberos vel
Agnatos beneficium devolvitur. Jul. Clar. *L. IV. Sentent.*
§ Feudum. quest. 34. n. 3. Rittershusius, *l. c. p. 307. seq* ubi
Cujacio contrarium tenenti respondet. Quando vero

Refutatio fit extraneo, ista licita non erit, absque consensu Domini, & Agnatorum omnium, quorum interest. Præterea alia sunt cognita Refutationum species. Est enim Refutatio vel *vera*, qualem hæcenus descripsimus, vel *quasi Refutatio*, 2. F. 39. quæ est, quando aliquis refutandi facultatem alias habens, per Contractum Libellarium (quod olim frequenter factum apparet ex 1. F. 13. 2. F. 39.) in Agnatum v. gr. Feudum transtulerit, quod ita interpretari jubet Feudista, ut potius pro quasi Refutatione habendum. Conf. Rhetium, *Comment. Jur. Feud. p. 247. p. 380. p. 386.* Porro Refutatio est vel *simpliciter*, vel *secundum quid* talis. Illam & *realem* Dd. vocant, si quis refutando penitus suum jus in habilem alias transfert, omninoque illud cedit, ita ut refutantibus regressus plane non detur. Cæs. Manentus, *Consil. XIV. n. 72 seqq.* Hanc vero, si quoad certas tantum personas, quis refutaverit, & reliquum jus salvum sibi reservaverit. Casus est in 2. F. 49. ubi conferri merentur Rosenthal. *de Feud. Cap. II. Concl. 20. n. 5.* Rhetius, *l. c. p. 392.* Plures adhuc Divisiones Refutationum adferre possemus, v. gr. quod alia sint *licita*, alia *illicita*, porro alia, quæ *volente Imperatore*, alia, quæ *invito eo* fiunt, & similes. Sed quia de iisdem dicendi occasio in sequentibus dabitur, nunc in earum expositione tempus non teremus.

§. IIX.

Progredimur ad *Causas*, quarum alia sunt externa, alia interna. De illis prius agendum. Externa sunt *Efficiens & Finis*. De *Fine* peculiariter hic non dicemus, sed ejus considerationem jungemus infra cum tractatione Effectuum; quod autem ad Causam Efficientem attinet, illa vel est *Juris* refutandi, vel *actus*. Utramque considerabimus. Et quidem quod jus refutandi attinet,

attinet, ejus Causa Efficiens est vel *proxima vel remota*, hæcquæ porro vel *principalis*, vel *minus principalis*. Conf. B. Taborem, *Dissert. de Refut. Feudi*, c. II. §. 1. Causam Efficientem *remotam Principalem* agnoscimus Jus Feudale Commune, ex quo in Imperio generaliter recepto etiam refutandi facultas concessa intelligitur. Quia verò adhuc dubitari possit de illâ justitiâ, dubia potiora primùm removebimus. Possit ergò dubitandi ratio hinc oriri, quia Obligatio, quam parit Contractus Feudalis, est ab utraqûe parte mutua, adeoque invito altero contrahente dissolvi nequit. *l. 5. C. de O. & A. l. 16. C. de Jure deliber.* Barbos. *Lib. III. Cap. 62. axiom. 25.* Ad quam respondeo: in universum verum non esse, vinculum obligationis ubique operari indissolubilitatem. Datur enim in quibusdam casibus pœnitentia. §. 9. & §. *Mandatum 11. l. de Mandat. §. Manet. 4. l. de Societ. l. 65. §. 3. ff. pro Socio.* Brunnem. *ad d. l. 5. C. de O. & A.* & in Feudis 2. F. 14. 2. F. 38. cum obligatio non simplex, sed propter rem contracta appareat. Winziger. *ad Stryk. Ex. Jur. Feud. Cap. XIX. quest. 20.* Frustra porro regeritur: Dominus invito Vasallo Feudum adimere nequit. 1. F. 21. Ergò neque Vasallus saltim invito Domino refutare potest, ob naturam & qualitates correlatorum, quorum unum alterius petit coëxistentiam. §. *ideo autem J. de Servit. præd.* Huic dubio occurrimus ostendendo diversitatem relatorum. Nam priori in casu gravem inferret injuriam Vasallo Dominus, eumque haud exiguo multaret dispendio, si nihil tale meritum beneficio suo defraudaret. Ludwel. *Syn. Feud. Cap. XV. p. 309.* In Casu verò posteriore Domino nullum generatur præjudicium, cui avulsa domini pars restauratur, & facilè est, ubi bona in Feudum iterum conferre velit, novum Vasal-

lum invenire. Vultej. *de Feud. Cap. X. n. 76.* Quod ipsum quoque dicendum est, si in gratiam Agnati quis refutaverit, dum ex vi primæ investituræ, & juris inde quæsitum Feudum ad Agnatum pervenit, & ita Domino per hoc nihil decedit. Et sanè propugnamus hancce sententiam expressis textibus Juris Feudalis Communis, quorum sedes in 2. F. 38. 39. 2. F. 44. *in fin.* & 49. Cum quibus etiam consentire Jus Feudale Alemannicum jam suprâ §. IV. ostendimus, & apparebit id adhuc evidentius ex iis, quæ infrâ in tractatione *Formæ* adducemus. Causa Efficiens *remota minus principalis*, quæ incitat & movet tantum ad exequendum actum, Barbof. *L. III. Axiom. 12. Cap. 10.* suavitque, ut potestas refutandi Feudum introduceretur, est *Æquitas*. Cum enim beneficiarius ex gratiâ & benevolentia Domini Feudum possideat, licebit huic renunciare, ne invitatus gaudeat beneficio. *l. 69. ff. de Reg. Jur. l. 19. §. 2. ff. de donat.* Quod tale non est, quando quis accipere cogitur. Senec. *L. II. de Benefic. Cap. 19.* Et cum duo sint genera liberalitatis, autore Cicerone, *de Offic. primo*: unum dandi, alterum reddendi, in utroque officia humanitatis expleta esse videntur, quando, qui tenet beneficium, in compensationem & remunerationem illud refutasse censendus est. *v. l. 7. ff. de Serv. export. l. 2. §. item Varius. ff. de aqu. & aqu. pluvi. arcend.* Plin. *in Panegyri. ad Trajan. Cap. 36. in fine.* Quibus etiam hanc addunt rationem Dd. quod unusquisque favori & juri pro se introducto renunciare possit, eoque non uti. *l. penult. C. de pact.* vid. Rittershus. *Partit. Jur. Feud. L. II. Cap. 2. p. 306.* Causam Proximam constituit approbatio & receptio hujus juris ab Imperatoribus, etiam in Feudis Imperii facta, plurimis exemplis facile probanda. Ita enim Ansfridus Comes, qui circa finem Sec. X. Episcopus

pus Ecclesiæ Trajectensis factus, Comitatum Hoyensem in manibus Ottonis II. Imperatoris, (ita enim verba habent) resignasse legitur, ap. Wilh. Hedam, in *Hist. Episcop. Ultraj. p. m. 286.* Narrat item Otto de St. Blasio, *Append. ad Ottonem Frisingensem*, Ducem Guelfum, Imperatori Friderico Feudalia, quæ hactenus possederat, beneficia resignasse. Exemplum Heinrici Austriæ Ducis, qui Bavariæ Ducatum in manus Imperatoris resignavit, præcedente §. IV. adduximus, & plura habet Itter. *l. c. Cap. XXII. p. 962. seqq.* Hinc extra omnem dubitationis aleam positum esse videtur, Refutationem Feudorum Imperii esse licitam, licet eandem in Feudo *Ligio* (qualia esse Feuda Imp. jam demonstravimus) locum non habere putet Bald. in *cap. Caterum X. de Judic. n. 11.* cum pœnitentiam ligatio illa pene omnem respuat. Schneidew. *de Feud. P. I. n. 45.* ex eo, quod fidei ejusmodi ligiæ solutio argumentum præbeat perfidiæ, vel invasionis suspicionem insignem. Conf. Gregor. Tholosan. *Synt. Jur. Univers. L. VI. Cap. 19. n. 30.* Cöppen, *Obs. Feud. II. n. 35.* Tusch. *T. III. Concl. 149. n. 7. lit. F.* Rosenthal. *de Feud. Cap. II. Concl. 4. Cap. IX. Concl. 51. n. 10.* Verumenimverò respondemus: magis & minus non variare rem ipsam. *l. Titio 108. de Verb. Oblig. c. Scire debet 8. distinct. 76.* Illa nimirum fides arctissima non impedit, quo minus Feuda Ligia aliorum Feudorum naturam retineant. Est enim utrobique causativè constituta obligatio, & durat Vinculum Ligium, quousque Vasallus illam qualitatem non exuerit. Godofr. Antoni, *Disp. Feud. IX. th. 2. lit. d.* & cum leges non distinguant, temerè à regulâ 2. F. 38. ea excipienda non sunt. *arg. l. 8. ff. de publ. in rem act. l. 4. ff. Si libert. ingen. esse dicet. l. 19. C. de Collat. l. 2. §. 5. ff. de Vi bon. rapt. conf. Ludwel. Synops. Feud. Cap. XV. p. 310, Itter. de Feud.*

Imper. Cap. XXII. §. 9. p. 962. Schrader. de Feud. P. III. Cap. I. n. 63. seqq.

§. IX.

Causam Efficientem *juris*, quod permittit refutationem Feudorum Imperii, vidimus; divertimur nunc ad Causam Efficientem ipsius *actus refutandi*, seu, ut alias dicitur, *Subjectum*, quod est vel *activum* seu occupans, vel *passivum* seu recipiens. Illud constituunt omnes *Vasalli Imperii*, sive sint Status Imperii, sive non sint, e. gr. immediati Imperii Nobiles. Item sive seculares sint, sive Ecclesiastici, dum & horum interesse potest, ut à servitiis & obligatione Imperio debitis liberentur. Tabor, *Disp. de Refut. Cap. III. §. 1.* Quid verò *Si Imperii Vasallus aliquis Feudum Imperii vel partem ejus cui-dam tertio in Sub-Feudum concesserit* (de quo vid. Itter. *l. c. Cap. XXII. §. 3. seqq.*) poteritne & hic *Sub-Vasallus* beneficio suo renunciare? Respondemus, quia hæc juris facultas generaliter omnibus Vasallis data est, & in aliis Feudis sub-infeudatis id licere, res est notissima, non apparet ratio, quare Sub-Vasallo tali, ob idem jus in re in Sub-Feudum concessâ, quod alius Vasallus in re Feudali habet, jus refutandi non debeat concedi, dummodò id notetur, quod non Imperatori, sed illi Imperii Vasallo, à quo sub-investitus est, refutare possit. Cæterum requiritur in Vasallo Imperii Feudum refutaturo, ut verè consentire possit, & legitimam rerum suarum habeat administrationem, cum Cessio hæc alienationis speciem præ se ferat. Hinc sequitur, actum hunc celebrare non posse *Pupillum*, *Imperii Vasallum*, propter judicii imperfectionem, & lubricum ætatulæ augmentum. *l. 5. l. 189. de Reg. Jur.* Cum enim hic meliorem quidem suam conditionem, non verò deteriore facere possit, etiam
fine

sine Tutoris autoritate. *pr. l. de Autorit. Tutor. l. Pupillus 11. ff. de acquir. rer. domin.* à se ipso sequitur, ejusmodi renunciationem, quæ alienationis speciem habet, à Pupillo, Vasallo Imperii, factam nullius esse momenti, quia nullum jus, ne quidem obligationis, ipsi alienare licitum est. *l. 15. ff. de Solut. arg. 2. F. 3.* Atque ne sic quidem Feudum refutare poterit, ubi Tutor autoritate suâ adstiterit; siquidem lex de decreto Magistratus adhibendo, non minus ad alienationem Feudorum, quam aliorum immobilium pertinet. *arg. l. 3. §. 4. cum seqq. de reb. eor. qui sub tut. l. 22. C. de administrat. Tutor. 2. F. 23.* Difficultatem autem hæc non levem pariunt, si ad *Refutationem Feudorum Imperii Imperatori faciendam* applicentur. Ecquis enim in hoc casu daret decretum? Nonne ipse Imperator? Atqui sic foret Judex in propriâ causâ. Et quid si in Feudi Refutationem Imperator consentire nollet? Putamus ergò, ideò Pupillorum, Imperii Vassallorum, bona Feudalia hoc modo alienari non posse, quia non est Judex, qui decretum dare possit, quod tamen utique necessarium est, & causæ cognitionem requirit. Imò tametsi sit, qui decretum dare possit, vix tamen inde talis Refutatio procederet, quia (1) bona pupillorum tantum in casu necessitatis, etiam cum decreto, alienari possunt, *l. 12. C. de prad. Minor. l. 5. §. 9. seqq. ff. de rebus eor. qui sub tut.* (2) Quia Refutatio fere similis est donationi, quæ uti nec cum Tutoris autoritate *l. 1. §. 1. 2. de tut. & rat. distr.* ita nec ex decreto valet, *l. fin. C. Si major fact. alienat. rat. hab.* Ex iisdem rationibus neque *Minor Imperii Vasallus* Feudum refutare poterit, quemadmodum etiam Minores in universum res suas in Feudum dare nequeunt, unde tamen tantum præjudicii ipsis non metuendum, quantum inde oritur, si omninò Feuda

Feuda refutant. Apparet autem ex his facile, aliud statuendum esse, si necessitas vel alia pragnans ratio urgeret, ut Imperii Feudum à talibus *ad Agnatos* per Refutationem transferatur; eo enim casu Imperatoris decretum impetrari possit, & dispositiones adductarum legum vim suam essent amissuræ. Sed quid de *furiosis & mente captis*? Hi quatenus in eadem cum præcedentibus conditione sunt, suis rebus ipsi superesse nequeunt, sed Curatoribus subjiciuntur, eatenus eadem quoque reddit responsio, & pro diversitate casuum, aut habet, aut non habet locum Refutatio. Referendi huc etiam veniunt *Prodigi Imperii Vasalli*, quatenus pro talibus declarati nihil ipsi alienare possunt, ut scilicet eadem circa ipsorum refutandi facultatem valeant jurium dispositiones, quas obtinere diximus circa personas præcedentes.

§. X.

A modò dictis tamen personis inhabilibus separandi sunt *simplices & hebetioris ingenii homines*, qui habent aliquem sensum, licet debilem & imminutum, propterea tamen consensum actibus atque negotiis interponere, testamenta condere, nuptias contrahere, & his similia eos facere posse probat Sande, *Decis. Frisic. L. II. Tit. I. de fin. fin.* Sic renunciasse legimus Successioni Electorali Brandenburgicæ Johannem, Friderici Primi Electoris Marchionis Brandenb. Burggravii Norimbergensis Primogenitum, quod esset ingenio placidiore & otii liberalis amans. Vid. Itter. *de Feud. Imper. Cap. XII. §. 24.* ubi plura exempla talium recenset, unde propter rationis paritatem concludimus, idem quoque similiter constitutis licere in Refutatione Feudorum Imperii. Diximus Johannem, Friderici filium, renunciasse Successioni Electorali, unde non possumus non obiter notare,

notare, Autorem des Europäischen Herolds variè hic impegisse. Rem enim ita narrat, ac si Pater, Elector Fridericus, simpliciter ultimâ voluntate constituisset, secundo genitum Fridericum, primogenito Johanni in Electoratu debere anteferri, & id quidem ut loquitur, *indubie* vi privilegiorum A. 1476. ab Imperatore Friderico obtentorum, quibus data Electorali Domui potestas, ut de Electoratu & eidem annexis terris liberè tanquam de allodio disponere possit. *P. I. Sect. 2. artic. 4. p. 281.* Enimverò quicquid sit de isto privilegio, *primò* erroneum est, ex Patris dispositione obligatum fuisse ad cedendum Electoratum Johannem; dum potius ad Patris preces & solo libero consensu id factum. En Ænæ Sylvii verba: *Fridericus Marchio Brandenburgensis, conditurus Testamentum, quatuor ad se filios evocavit, Johannem, Fridericum, Albertum, & alterum Fridericum, Johannemque, quod is major natu esset, in hunc ferè modum allocutus fertur: primus ego, ut nosti, dignitatem Electoratus Imperiû in nostram familiam induxi, quum essem Sigismundo Casari ad modum familiaris. Nunc vocat me suprema necessitas, curaque mihi est, ne tantum decus in Domo nostrâ vilescat. Tibi, ut video, quietis & tranquillitatis est unicum studium. In Electoratu præter curam & assiduam laborem nihil invenies. Eam ob causam, si tua voluntate id possum, Marchionatum Brandenburgensem, cui jus eligendi Casarem est concessum, Friderico, qui tibi ætate succedit, quique est vigilantior, & ad labores durior, quàm Tu, videtur, testamento relinquam. Tibi Voigtlandiam, Alberto quicquid Franconici juris possideo, & alteri Friderico partem Misnie. Cui Johannes: Existimavi, Pater, ante hunc diem, chariorem Tibi multo, quam me, Fridericum esse, cum illi sæpè blandirere, neque id ferre non egre potui. Nunc sententiam muto, & Te, Pater, amo,*
C *coloque,*

coloque, qui mihi otium, illi negotium, supremâ voluntate dimittis. Extant hæc Æneæ Sylvii in Peuceri *Chronico*, & in *Genealogiis Brandenburgicis* Ge. Seufredi, nec non Reineri Reineccii, ut habent verba *Genealogica Deductionis, Electorum atque Marchionum Brandenburg.* à D. Johanne Monningero, & Wenceslao Gurckfeldero adornatæ, quas in MScto elegantissimo videre licuit ap. Consultiff. Dn. Præsidem. Uti autem primò nihil in his de jure, quo Pater de Electoratu in præjudicium primogeniti testari potuerit, sed potius contrarium deprehenditur; ita secundò magis multò mirum est, qui dictus Autor des *Europäischen Herald*/ istud, quod fingitur, jus ex privilegiis Ao. 1476. ab Imperatore Friderico impetratis derivare voluerit, neque melius secum perpenderit, Fridericum Electorem Brandenburgicum, jam Ao. 1437. Testamentum condidisse, quod ipse Heraldus Scriptor ibidem confitetur, immò ipsum Fridericum Ao. 1440. adeoque totis sex & triginta annis ante, quam privilegia obtenta, è vivis discessisse. Conf. Arum. *Discurs. Jur. Publ. XX. §. 19.*

§. XI.

De *Vasallo Imperii Ligio* jam suprâ aliqua tetigimus §. V. & VIII. Jam paulò uberius hanc quæstionem ventilaturi primò dispiciemus; *Quis dicatur Vasallus Imperii Ligius?* Ubi antequam descendamus in ulteriorem rei enucleationem, aliquid monendum est circa ipsum vocabulum. Deducit 1º *ligium* à *ligando* seu à *ligatis digitis* (cum olim barbaræ gentes dextrarum colligatione, ad foedus amicitiae conciliandum usæ fuerint, incisorumque pollicum sanguinem absorpserint) Camerarius, *Hor. Subcis. Cent. 1. Cap. 6. n. 57.* Cæl. Rhodigin. *Lect. Antiqu. L. XII. Cap. 12.* quem morem Neapoli receptum fuisse testatur

testatur Jov. Pontan. *L. II. de rebus gest. Ferdinandi*. Sunt qui non quidem à *ligatis digitis*, sed à *ligando* καὶ ἐξοχὴν Feudum Ligium dictum esse volunt, quod sub arctissimo fidelitatis vinculo conferatur. Godofr. Antoni, *Disp. Feud. I. tb. 3. lit. b.* Ludwel. *Synops. Jur. Feud. Cap. III p. 59.* Alii à *lilio*, insigni Gallorum, quasi Gallis primam debeat originem. Ita Forcatulus *de Feud. Cap. III. n. 1.* Singularem opinionem habet Dn. Eyben. *Elect. Jur. Feudal. Cap. III. §. 8.* ligiumque appellari putat, à Germanico *leihen / vel geliehen /* litera h, mutatâ in ch, vel g. Placet derivatio Dn. Schilteri, *ad Jus Feud. Alemann. §. 16. & 17.* cui ligium idem esse videtur, ac *ledig /* hinc *ledig Mann /* id est, homo ab omni obligatione aliâ vacuus & liber, unde Longobardi corruptè *Lidges, ligius* fecerunt. Frider. à Sande, *ad Consuet. Geldric. Cap. I. n. 25.* Schilter. *ad Struv. Jus Feudal. Cap. III. §. 9.* quam probat B. Dn. Cancell. Hertius, *de Feud. Oblat. P. II. §. 6. p. 523.* Videri autem posset, distinctionem hanc à DD. ideò fuisse excogitatam, quod in chartis vetustis & barbaricis Vasallum interdum *hominem*, interdum *ligium*, rursus *hominem ligium* conjunctim appellari observaverint. Gifanius ad *Clement. Pastoralis. 2. §. rursus non est. de sent. & re judic. & Clement. Romani §. Porro de Jurejur.* Uti è contrario Finckelth. *Disp. II. Controv. 10.* Struv. *Synt. Jur. Feud. Cap. III. Aph. 9. n. 2.* & alii istam divisionem rejecerunt, omne Feudum ligium statuentes, eoque dissidentes à sententiâ communi, quod ea ab accidenti formaverit divisionem. Per accidens quippè tantum fieri, ut interdum certa aliqua persona, vel antiquior Dominus excipiatur, quo casu Feudum *non Ligium* existere communiter docetur. Stryk. *E. J. F. Cap. III. quest. 43.* Ut nostram super hâc re mentem declaremus, ita putamus;

mus; si *Ligium* pro *obligatorio* accipimus, dubium non est, formaliter omne Feudum in suâ naturâ obligationem ad fidelitatem involvere. Brükner. *Curios. Jur. Feud. lib. 29.* Quod si autem *ligium* pro *obligatorio contra omnes*, ut habet textus, 2. *F. 99.* accipiamus, calculum nostrum etiam communi doctrinæ adjicere non veremur. Dn. Eyben. *d. l. §. 8.* Licet enim Feudum *Ligium*, & non *Ligium*, quoad firmitatem Vinculi Vassallitici ab invicem præcipuè differant, quorum quod in illo præstatur, arctius, quod in hoc, laxius stringit, majus autem & minus alias rem non varient; respondemus tamen cum Dn. Eyben: *Si brocardico: Plus & minus non variant speciem, res morales vel juridicas subjiciemus, propè nulla earum remanebunt species. d. l. p. 34.* Cæteroquin illa Ligii qualitas, seu nexus arctioris ratio, non unam producit differentiam, ut mox videbimus. Conf. & Dn. Eric. Maurit. *Posit. Feudal. Decad. II. posit. 10.* Plura de Ligio singularia vid. ap. Petr. Gregor. Tholosan. *Syntagm. Jur. Univ. Lib. VI. Cap. 2.*

§. XII.

Sic igitur *Vasalli Imperii Ligii*, quia ratione subjectionis & Feudi simul tales sunt, *Recess. Imp. de A. 1521. Ordnung des Land-Friedens zu Worms. in pr. & de A. 1566. §. 46. pr.* Dn. Hert. *de Superior. territor. §. 70.* frustra oblaçantibus pluribus, quos summatim vid. ap. Atter. *l. c. Cap. XIX. §. 6. 7.* & novissimè Winzigero, *ad Stryk. Ex. Jur. Feud. Cap. XIII. quest. 16.* qui omnem subjectionis qualitatem ab Imperii Statibus indiscretè nimis auferunt; Imperatori tenentur fide ligiâ contra quoscunque, nullô antepositô. Knichen. *de pact. vest. L. II. Cap. 5. n. 123.* Sunt enim Proceres Imperii nostri Imperatoris & Imperii non quidem homologi, uti Besoldus, *Thes. Pract. Voc. Ligisch Lehn*/loquitur. (Confer, quæ circa hanc vocem

vocem monet Petr. Gregorius, *System. Jur. Univers. L. VI. Cap. 2 n. 25.*) Vasalli tamen arctissime & cum verâ quadam subjectione obligati, id quod ipsi perinde facti sunt: **Daß Sie sich auch mit ihren Leibern / Landen / Leuten Ihrer Kayserl. Majest. die sie in allem für ihren rechten einigen Herren und Kayser erkennen / ohne Mittel also unterworffen / daß Ihr. Majest. des alles mächtig seyn soll.** ap. Hortleder. *L. V. de Caus. Bell. German. p. 44.* & in juramento se obligant, tenore investituræ verborum: **Als einem gehorsamen Fürsten des Reichs / und getreuen Vasallen zustehet** &c. Myler. *de Princip. & Stat. Imp. P. III. Cap. 93. n. 2.* Et debetur suprema hæc ligietas seu hominum Ligium Principi Supremo non cognoscenti Superiorem, 2. *F. 52.* qui in Imperio nostro Romano-Germanico est Imperator. Vultej. *ad 1. F. 8. n. 22.* quia Feudum Ligium strictè sic dictum non potest recipi ab eò, qui recognoscit Superiorem, propter Obligationem præcisam, quam debet Ligius Domino suo. Cardin. Tusch. *d. Conclus. 149. n. 10.* Dubitarunt tamen minimè etiam Duces & Comites olim hominio ligio Vasallos sibi obstringere. Robert. Montens. *ad A. 1173* Petr. Blesens. *Epistol. CLIII.* Alteserra, *d. Cap. IX. p. 34.* sed factum hoc fuit turbidis maximè temporibus, ubi anomalix multæ in Rempublicam, ejusque regimen irrepservunt. Manet igitur, Imperii Vasallos esse Ligios, neque tamen inde sequitur, eos per hoc sua Feuda Imperatori vel aliis non posse refutare, quod jam supra impugnavimus. Refert quidem Vincent. de Anna, Baronem quendam Regni Neapolitani ob renuntiationem Feudi Ligii pro Rebelle fuisse declaratum. *Decis. rubr. de Vasallo decrepita atat. n. 148.* sed hoc nihil ad nostri Imperii Vasallos, & forsitan iste

Baro dolosè Feudum refutavit, quo de pluribus infra. Quæ enim quæsumus, ratio est, quod deterior debeat esse conditio Vasalli Ligii, quam istius, qui tenetur ad fidelitatem inferiorem. Sanè, cum in majori dignitate Beneficiarios Imperiales positos esse constet, indignum fuerit, Vinculum istud arctissimum eò interpretari, ut propterea libertas onus Vasalliticum excutiendi interdicta censeretur debeat, modò non sit intempestiva vel dolosa; *A. B. Tit. XIV.* quod prolixius prosequitur Rume-
lin. *ad A. B. P. II. Disp. 4. th. 16. cum seqq.*

§. XIII.

Usque adhuc de Subjecto activo, seu Personis, quæ refutare possint, vel non possint, egimus. *Sub-jectum passivum*, seu cui fit talis Refutatio, constituit Imperator Noster AUGUSTUS, qui dicitur *Caput populi Christiani & Imperii. A. B. Tit. II. §. 3. Rec. Imper. de A. 1529. §. Unde anfänglich belangend 1. Advocatus & Defen-sor Ecclesie strenuus Rec. Imper. de A. 1518 pr. & 1530. §. nach-dem aber uns. 10. Capit. Joseph. Artic. 1. Wehner. Ob-serv. Pract. verbo Vogthey. Dn. Hert. Comment. de Lytro. Sect. 1. §. 9. Goldast. Polit. Reichs-Sändel. p. 324. & 608.* Domino igitur huic Feudorum Imperii directo, quin rectè fiat Refutatio dubium non habet, siquidem justissimum est, ut beneficium in ejus, unde prodiit, manus resignetur, quando quis amplius idem habere non cupit; & totius Germaniæ hanc esse consuetudinem testatur Zasius, *de Feud. P. X. n. 55.* Uti verò de hoc ambigi non potest, ubi Imperator in Refutationem con-senserit; ita fortassis scrupulus nasci possit, & quidem propter rationes generales supra §. IX. allatas, *an etiam invitò eò talis Refutatio procedat?* Nos ex generali disposi-tione textus 2. *F. 38.* inhæremus affirmativæ, & ne
cramben

cramben bis coctam apponendo tedium excitemus, ad superiora nos remittimus. Siquidem dissensus Imperatoris ordinariam & regularem Feudorum naturam neque nostro in casu immutat, sed obligatio Vasallitica propter rem contracta re deficiente eatenus emoritur. Winziger, *ad Stryk Exam. Jur. Feud. Cap. XIX. quest. 20.* Sunt tamen, quæ adhuc diximus, cum aliquâ *ampliatione* accipienda, scilicet ut in ejusmodi Refutatione Feudorum Imperii Imperatori factâ *Imperium nostrum* non excludatur, sed Refutatio simul in ipsum fiat. Inde in Capitulationibus *Caroli V. art. 24. Ferdinandi I. art. 23. Maximiliani II. artic. 26. &c. Leopoldi artic. 30 & Josephi art. 29.* **Wann auch Lehn dem Reiche und Uns eröffnet:** quâ formulâ etiam usus jam ante Carolus IV. in *A. B. Cap. VII. §. ultimo.* verb. **als mit einem Gut an Ihn** (nempè Regem Roman.) **und das Reich gefallen.** Necessariò hinc sequitur, *non posse Imperatorem ejusmodi Feuda si contingat sibi refutari, nisi in Imperii commoda convertere;* & quidem, vi Capitulationum, non aliis iterum concedi, sed destinari debent, cum Electorum consensu, ad sumtus faciendos in ea, quæ ad Imperii decorem, utilitatem ac necessitatem, imò ad sustentandam ipsius Imperatoris dignitatem, ubi propriæ opes eò non suffecerint. Vid. *Capitul. Josephi Artic. XXIX.* cum præcedentibus. Licet enim duos tantum casus aperturæ exprimant verba Capitulationum (verb. **Wann auch Lehn dem Reich und Uns durch Todesfall / oder Verwürdung eröffnet**) ea tamen etiam ad casum *Refutationis* rectè extendit Limnæus *ad Capit. Carol. V. voc. eröffnet p. 264.* Quod cur adhuc observatum non fuerit, non tam ex arcanâ quadam ratione Status Domus Austriacæ, ut aliqui, qui omnia in invidiam Augustæ Familiæ inter-

interpretantur, quam ex gravissimis causis contigisse crediderim. Neque obstat dispositio A. B. ubi hæc habentur: Und ob derselben Fürstenthum eins oder mehr dem Reich ledig würde / so soll und mag ein Röm. König / der zu den Zeiten ist / damit thun und handeln / als mit seinem Guthe / an ihn und das Reich gefallen. *Artic. VII. §. 5.* Nam totus contextus ostendit, sermonem ibi esse de Feudis Electoralibus, iisque Secularibus, quæ quantocyus redintegrari Imperii quàm maximè interest, quamvis, annon & hic Electorum consensus adhiberi debeat, decisionem nostram facere nolumus. Notum est, quibus argumentis in causa Bavaro-Palatina superiori seculo hac de re utrinque decertatum fuerit, dum pro Palatinis affirmantibus, præter *Manifestum*, & Caroli Ludovici, *Vindiciæ Causæ Palatinæ*, Autore Pseudonimo Jo. Joach. à Rusdorf, & *Eversio Electoratus Bavarici*, pro Bavaris negantibus, præter *Anti-Manifestum* Maximiliani, *Assertio Electoratus Bavarici*, Jo. Adelzreiteri in publicam lucem prodierunt, & hæc inprimis quæstio magno conamine in utramque partem ventilata fuit. Confer. Londorpius, *Tom. I. L. 6. c. 151. seqq.* & Itterus, *de Feud. Imp. c. VII. §. 15.*

§. XIV.

Regia *Regis Romanorum* dignitas, post Imperatoriam, proximum sibi vindicat in Imperio nostro locum. Hinc passim vocatur *Caput Imperii post Imperatorem*. *Rec. Imp. de A. 1555. §.* Und im Fall / da die Kayserliche Majest. 66. & de A. 1564. §. So unterstunden sich x. Arum. *Disc. Jur. Publ. IV. p. 48.* quod jam ætati superiori libuit, ut Regem Romanorum dignaretur nomine *Co-imperatoris*, quemadmodum Otto II. Rex, vivente Patre,

tre, ipsi sibi id nominis tribuit, in chartâ antiquâ, apud
 Guillimann. *L. II. Habsburg. 7. p. 55.* De aliâ Regis Ro-
 manorum potestate nunc non erimus solliciti, tantum
quid circa Refutationem Feudorum Imperii obtineat, & an
eadem quoque Regi Romanorum fieri possit, meritò dispi-
 ciendum. Res, nisi fallor, distinctione expediri opti-
 mè poterit. Aut enim in locum demortui Augusti Rex
 ab Electoribus substituitur, in Cæsarem mox promo-
 vendus, & hic ab ipso Imperatore non nisi nomine dif-
 fert. Schweder. *Introd. ad Jus publ. P. Spec. Sect. 1. Cap. 3.*
n. 8 seqq. Aut vivo Cæsari sufficitur, ut esset, qui Im-
 peratori aliquando succederet, & in Imperii administra-
 tione adfisteret. Indultu enim Cæsareo eum negotia
 Imperii suscipere verius dicitur. *Rec. Imper. de A. 1555.*
§. Und nachdem bey Vergleichung. in verb. Dem
nach haben Wir in Krafft 2c. 18. Capitul. Maximil. II.
art. 15. Rudolphi II. art. 32. Ferdinandi III. artic. 49. Ferdi-
nandi IV. artic. 47. vid. latè Itter. de Feud. Imper. Cap. IV.
§. 8. 9. Cui propterea Principes & Ordines nulla tenen-
 tur fide, aut jurejurando, nisi post mortem Cæsaris.
 vid. Capita Transact. Swinfurtenf. inter Carolum V. &
 Electores, in electione Ferdinandi, de A. 1532. apud
 Sleidan. *L. II. ad h. a. p. m. 223. Arum. Disc. Jur. Publ.*
XVII tb. 42. Patet jam ex hisce, vel nobis tacentibus,
 Regi Romanorum, qui superstite adhuc Imperatore
 eligitur, Feuda ab Imperii Vasallis non posse refutari,
 æquè uti nec investire quempiam, & in Vasallum reci-
 pere potest. Destituitur enim potestate tali, & quam-
 vis aliquando ejusmodi aliquid sibi attribuerint Reges,
 ceu inprimis ex Recessibus Comitiorum à Ferdinando I.
 nomine Fratris Caroli V. habitorum apparet, id tamen
 ex aliis Imperii Sanctionibus interpretationem atque
 D restri-

restrictionem accipere debet; aut ita intelligendum est, ut ipsi Imperatores amplio- rem, quam quæ aliàs compe- tit, ipsis potestatem concefferint; imò de Ferdinando I. constat, non rarò eum plura sibi sumsisse, quam ha- buerit in mandatis, & ea rata atque grata, quorum è re fuerat, Ordines habuisse, id quod in negotio Reli- gionis non semel factum, Cæsarem etiam inde graviter aliquando offensum observare licet. Aliud ergò dicen- dum est de Rege Romanorum Interregni tempore ele- cto, ad quem solum pertinent omnia, quæ in A. B. de potestate Regis Romani disponuntur, non ad Co-ele- ctum Imperatore superstite, quum potius Chrysobullæ repugnet, ut vivente adhuc dum Imperatore alius in Regem eligatur. Talis igitur cum omnia possit, quæ Imperator, utpote à quo non re, sed solo nomine dif- fert, ecquis dubitaverit, etiam Imperii Feuda ipsi posse refutari? Et petimus, quoad hanc in specie potestatem, argumentum ex A. B. *Tit. V. §. 1.* ubi disponitur, quod Regi Romanorum, æquè ac Imperatori, investitura *Feu- dorum Principalium, & illorum, quæ fahn-Lehn* vocan- tur, reservari, neque Vicarii eam moliri debeant. Unde certa collectio: Si Rex Romanorum Feuda Ordini- bus dare potest, sequi, quod & hi ista ipsi vicissim re- futare possint. Diximus, *omnia posse electum Regem Ro- manorum, quæ potest Imperator.* Scilicet jamdudum eva- nuit illa superstitio, quâ olim creditum fuit, demùm à Coronatione Pontificiâ, & titulum & potestatem suam Imperatores consequi, cui vanæ Pontificum prætensioni uti semper cordatiores Cæsares contradixere, & quidem *Ludovicus Bavarus* Constitutione publicâ; ita dignus tanto Imperatore Successor *Guntherus* Rex, ex illustri Gente Schwarzburgicâ, eandem renovavit. Ludoviciana

na fatis nota est, sed quum de Güntherianâ non æquè
constet, igitur non erit ab re eandem hâc occasione in
publicam lucem protrahere. Habet autem ita: *Cum*
Prædecessor noster Dominus Ludovicus felicitis recordationis,
Romanorum Imperator, legem condiderit, in quâ decrevit,
Electum in Franckfurt in Regem Romanorum à Principibus
Electores, aut majori eorum parte, administrationem Imperii
ante confirmationem Papalem, habere plenam & omnimodam:
Nos, habito Principum nostrorum consilio tam Spiritualium
quam Secularium, post electionem nostram ab omni Clero &
Populo probatam & confirmatam, eandem Legem hoc edicto
nostro in perpetuum valituro renovamus & ratificamus, reno-
vataque & ratam esse jubemus, decernimusque omnes Pro-
cessus adversus illam institutos fuisse & nullos esse, Ponti-
ficumque Romanorum acta & dogmata adversus eam habita
Christiana doctrina & Apostolica repugnare, cum ipse Pon-
tifex secundum omnia jura, divina & humana, debeat subesse
Imperio, nec Imperator in temporalibus illi aut ulli personæ in
terris subjectus esse noscatur. Quanam ergo hac superbia
est? Qua nova & inaudita tyrannis, ut Princeps Romano-
rum legitimis suffragiis electus, publicæ libertatis Autor, liber-
tate privetur? Ut, cujus esse debeant omnia, ipse non sit suis?
Quapropter, ex dictorum Principum ac Fidelium Imperii
mature consilio & instantibus precibus, jura Imperii adversus
quamcunque personam, quæcunque aliquid in perniciem &
destructionem ejus attentare, aut huic nostro edicto & confir-
mationi contravenire ausa fuerit, strenuè viriliterque propu-
gnando, suscepimus, ipsis Principibus ac Fidelibus firmum
auxilium fideliter promittentes & suscipientes, declaramus,
omnes eos, qui contra hanc nostram confirmationem aliquid
dicere aut facere, vel dicentibus aut facientibus consentire
presumerint, tanquam nostros & Imperii rebelles omnibus

Beneficiis, gratiis & dignitatibus, quæ ab Imperio tenent, ipso jure & facto esse privatos, sicuti nunc, & ex tunc eos privamus: Insuper crimen læsæ Majestatis eos incurrisse sancimus, & pœnis omnibus in criminis læsæ Majestatis reos statutis subjacere. Datum in Oppido nostro Franckfurt VI. Idus Martii, Anno ab incarnatione Domini MCCCXLIX. Anno verò regni nostri primo.

§. XV.

Restat, ut de *generalibus Imperii Vicariis* videamus, quorum potestas quidem amplissima est, unde etiam *Imperii Provisores* in *A. B. Cap. V. §. 1.* salutantur, eousque tamen non extensa, ut jus investiendi de Feudis Principum, & illis, quæ vulgò *Sahn und Scepter-Lehn* / i. e. vexillifera dicuntur, comprehendat. Expressa enim Chrysobullæ Constitutione d. l. collatio illorum Feudorum interdicta ipsis reperitur. Cum autem nihil ibi habeatur de Refutatione, quid hic juris obtineat, non ab re quaeritur? Nos putamus, ad ductum A. B. distinguendum esse inter Feuda *Principum & vexillifera*, quibus etiam Comitatus & Baronatus Imperii comprehendimus, cum Reinking. de Reg. Sec. & Eccles. Cl. IV. cap. 16. & inter *alia minora hanc qualitatem non habentia*. De his, non de illis investiendi potestas Vicariis, Palatino atque Saxoni, Electoribus concessa est, sic tamen, ut postea electo Romanorum Regi seu Imperatori de novo jura-menta præstentur, antea Vicariis solius Imperii nomine præstita, quæ ipsa ratio in Textu A. B. ibidem additur. Unde concludimus, & Refutationem non nisi minorum Imperii Feudorum, Imperii Vicarios recipere posse, non majorum, Principalium sc. atque vexilliferorum. Ratio prioris est, quia qui dandi habet potestatem, ille etiam, & quidem multò magis recipiendi facultatem habere

habere intelligitur; aut, si fortè Refutatio fiat in gratiam Descendentium & Agnatorum, dum inde nullum prorsus Imperio præjudicium nascitur, & de jure id licitum est, non apparet dubitandi causa, cur id Vicarii posse non debeant. Sed diversa longè *posterioris* est ratio. Dum enim omnis circa Majora illa Feuda investiendi & conferendi potestas Vicariis adempta solique Imperatori vel Regi Romanorum reservata fuit, sequi videtur, quod circa ea omnia isti in statu quò relinquere, & per consequens etiam Refutationes ad istos pertinere non debeant. Sive enim in manus Domini seu Imperatoris eæ fierent, expectandus utique erit Imperator, cujus hæc in causâ partes non gerunt Vicarii; sive Descendentium aut Agnatorum in gratiam refutarentur Feuda, & tum hisce opus esset Imperatoris investiturâ, quam itidem ejus nomine impertiri non possunt Vicarii. Neque obstat, quod invitò etiam Refutationem fieri posse suprâ docuimus, unde consequi videtur, ut & in defectu Imperatoris, quibuscunque interea Imperio præsidentibus eadem queat perfici. Nam hæc alia quæstio est, eò nimirum tendens: annon tempore Vicariatus & Interregni ullò modò Refutatio Feudi alicujus Imperii procedere possit, ita ut ex parte saltem Refutantium ea effectum habeat; quam non simpliciter negamus, quamvis tamen ista res non Vicarios, sed futurum potius novum Regem vel Imperatorem tangat.

§. XVI.

Vix operæ pretium fuerit, de eo disquirere: *an Pontifici Romano, vacante Imperio, Feuda Imperii refutari possint?* Notum enim est, quam temerario ausu Antistes ille terreni simul & cœlestis Imperii jura à DEO sibi commissa somnians, *Limæ. J. P. L. III. Cap. 12. n. 11, 12. &*

ibi in additt. vacante Imperio nostro administrationem ad se pertinere, & cum Imperii Feudis pro lubitu agere sustinuerit. *cap. licet ex suscepto. 10. §. liceat X. de foro compet. cap. un. ne sede vacante aliqu. innov. in extrav. Job. XXII. Clementin. Pastoralis 2. §. nos tam ex superioritate. de Sentent. & Re judic.* Cui postea assensum præbuerunt, nescio, quo zelo abrepti Viri haud infimæ caveæ, (inter quos etiam Grotius, *de Jure Bell. & Pac. L. II. Cap. 9. §. II. n. 4.*) Vicariatum Pontifici (vi cujus de Feudis Imperii Romani investire, & per consequens etiam Refutationes talium Feudorum admittere ille possit) asseverare non dubitantes. Sed ex quo sapere fascinatus quondam Pontificum astutiâ mundus didicit, & publicis Imperii Constitutionibus obex arrogantia huic positus fuit, pro dubii hujus resolutione vel verbum amplius proferre velle res esset oppido hominum otio suo abutentium. *Conf. Itter. Cap. IV. §. final. Arum. d. Discurs. XII. 16. 54. cum seqq.*

§. XVII.

Vidimus adhuc Refutationem Feudorum Imperii, quæ fit *in manus Imperatoris*. Præterea etiam iis, qui beneficiô primi concedentis successuri sunt, i. e. *Agnatis* rectè refutatur Feudum Imperii, de quô dubium esse non potest, cum Jura Feudalia Communia, à quibus quoad Imperii Feuda quoad hoc non est divortium, id generaliter ita disponant. Veniunt autem in latiori significato nomine Agnatorum *Descendentes* æquè ac *Collaterales*. Illos Dominus tam de Feudo novo quàm de antiquo infeudare tenetur. *2. F. 14. 2. F. 39. Cöppen. Obs. Feud. II. n. 48. Mynsing. Cent. VI. Obs. 23. n. 3.* id quod & in Imperii Feudis, in casu ubi Pater in gratiam filii refutaverit, non aliter obtinere evidens est. *Collateralibus*
sive

sive *Agnatis* Feudum *antiquum* refutari posse æquè dubio caret, cum iisdem in primâ concessione jam fuerit prospectum. Siquidem Dominus, qui Principem istius familiæ atque agnationis investivit, non tantum investito, sed & istius liberis ac posteris ex eo descendentibus beneficium illud concessisse intelligitur 1. *F. 1. §. 2. Conf. Tabor, de Refutat. Feud. Cap. III. §. 8.* Ab hac Juris Feudalis communis dispositione cum nullibi discessum fuerit, res est manifesta, & refutari posse hisce Agnatis Feuda, & teneri Imperatorem, si justa fuerit Refutationis causa, ut eos investiat. Feudum verò *novum*, quod initium habet in personâ Investiti, in Agnatum non transfertur, sed Domino aperitur, quia Refutatio pro alienatione habetur, quoties ei fit, qui jus succedendi non habet. Rosenthal, *de Feud. Cap. IX. Concl. 72.* Sibi enim & posteris suis Feudum accipiens prospicere voluisse censetur 2. *F. 11.* At Frater non est ex posteris 1. *F. 20.* hinc cedendo tali, ut & cuivis extraneo nihil agatur. Ludwel. *l. c. Cap. XV. p. 312.* nisi sit concessum jure Feudi antiqui 2. *F. 12.* de quo vid. Struv. *S. 3 F. Cap. III. Aphor. 3. 2. F. 18.* Mynsing. *Cent. IV. Obs 84. n. 2.* Quod idem de Refutatione Feudorum Imperii tenendum. Sciendum autem est, Refutationem fieri *Agnatis* vel *remotioribus* vel *proximioribus*. Priori etiam casu (nam de posteriore minus dubii est) subsistit Refutatio, quia in primâ Investiturâ jam comprehensi; adeoque nihil in præjudicium Domini agitur, nec ille investituram dene-gare potest, quam Agnatus debito termino petere tene-tur. Myler. *ad Rumelin. A. B. P. II. Diff. 4. th. 4. lit. 6.* Licet quoque proximiorum consensus adhibitus non fuerit, nihilominus tamen saltem tamdiu ea valet, donec successionis ordine ad ipsos devoluto revocandi
jus

jus obtinuerint. Liberum autem erit proximioribus,
 ubi in Refutationem non consenserunt, intra tempus à
 jure concessum. 2. F. 26. § Titius. 2. F. 9. §. 1. Feudum,
 si pretio interveniente Refutatio facta, hujus restitu-
 tione redimere, & jure *μεληνότητος* uti. Cöppen. d. l. n. 49.
 Hotomann. Vol. 1. Conf. 4. Dico: si pretio *mediante Re-*
futatio facta; secus ergò si *gratis*, quo casu remotioris
 mors expectanda, sicuti etiam ita in Camerâ Imperiali
 judicatur, teste Rosenthal. de Feud. Cap. IX. Concl. 52. n. 14.
 Hâc occasione *computatio graduum* sub censuram venit,
 ut appareat, quomodo Refutatio vel proximiori vel
 remotiori facta dicatur. Decisio autem hujus quæstio-
 nis non ex Jure Canonico, sed Civili potius petenda.
 arg. 2. F. 37. ubi Feudum ad Agnatum proximiorum per-
 venire dicitur, *secundum ordinem gradus, qui continetur*
in legibus. Atqui mentione Legum simpliciter factâ,
 Leges Romanæ eminenter intelliguntur, §. 2. I. de Jur.
 Nat. Gent. & Civ. Finckelth. Diss. Feud. 1. Controv. IX. jun-
 ctis textibus, quos allegat Dn. Tabor. d. dissert. Cap. III.
 th. 10. Proximitas autem hæc utrum respicere debeat
 primum acquirentem, an possessorem Feudi ultimum,
 usque quaque adeò expeditum non est. Prius colligunt
 nonnulli ex 2. F. 11. 2. F. 50. in fin. quia omnes succedentes in
 Feudo primo acquirenti succedere dicantur, & quando
 de Successione primi Investiti agitur, ineptum foret,
 principium ad ultimi Vasalli, de cujus successione non
 quæritur, referre conditionem, cum tamen videatur à
 Majoribus, eorumque Investituris capi beneficium.
 Bald. Conclus. 137. n. 1. Hotom. Diss. Feud. Cap. 19. Sed
 evanescunt hæ rationes, si placitorum Feudalium limâ
 castigentur. Vid. 1. F. 1. §. 2. & §. 4. ibi: *ultra fratres pa-*
trueles. 2. F. 50. Proximus enim ille dicitur, qui pau-
 cioribus

cioribus gradibus à defuncto , vel , nostrò casu , ab ultimo possessore distat. §. 5. & 6. *J. de legit. Agnat. Success. l. 1. §. proximus. s. ff. unde Cognati.* Eyben. *Elect. Jur. Feudal. Cap. VII. §. 10.* & licet omnes primo acquirenti succedere dicantur , hoc tamen non nisi mediante ultimo defuncto vel possessore contingit. *Consil. Marpurg. Vol. IV. Consil. 22. n. 10.* Winzig. *ad Stryk. l. c. Cap. XVI. quest. 17.* In Feudis Imperii Electoralibus , & aliis similibus , quæ primogenituræ jure utuntur , expedita res est , Successionem linealem obtinere inter Collaterales , licet adsint Agnati gradu proximiores in lineolis remotioribus , utcunque etiam à primo illo acquirente descendentes. 2. *F. 50. A. B. Tit. VII. §. 2.* Competit igitur Feudi refutati revocatio illi , qui in lineâ speciali refutanti quoad gradum est propior , non illi , qui in lineâ communi primum acquirentem fortè gradu propius attingit. *Covarruv. Pract. quest. T. II. Cap. 38. n. 9. §. Sexto Regia. Arumæ. Disc. XXI. th. 21.* Struv. *S. J. F. Cap. IX. Aph. 7. n. 4. s. seq.* Eyben. *d. Cap. VII. §. 11. 13.* Feudum enim semel lineam ingressum complectitur omnes eos , qui in tali lineâ sunt , & quidem ad succedendum habiles. *Petr. Tarnov. de Feud. Meckl. Cap. II. Sect. 3. §. 33.* Quemadmodum & ita inter Familias Saxonicas Illustres Altenburgensem & Vinariensem deciso Imperiali conclusum esse refert *Itterus, de Feud. Imper. Cap. XV. §. 6. cum seqq.* Add. *Stryk. de Success. ab Intest. Dissert. VII. §. 51.* B. Dn. Hert. *T. II. Opusc. de Spec. R. G. J. Rebusp. Sect. II. §. 9.* & qui hanc materiam plenè discussit , Dn. Textor. in *Exercit. de Success. Lineali & Mantiss. pro Success. Lineali. th. II. cum seqq.* Quodsi autem Feudum fuerit divisibile , ubi plures adsunt ejusdem gradus Agnati propiores , vel omnes si velint , vel aliqui tantum , scilicet pro ratâ suâ parte retrahendi facultatem habent. *Hartmann. Pistor. L. II.*

qu. 6. n. 30. Reinking. de Jure Retract. quest. II. n. 418. Quæritur autem hîc, an, qui Feuda refutarunt, iterum ad eadem pervenire possint? Ubi varii Casus discernendi. Si Pater ex amore Feudum antiquum refutaverit filio, is autem ante Patrem, sine descendantibus moriatur, ob cessantem causam Feudum reverti ad Patrem docet Mynsing. & ita judicatum in Camerâ probat. Cent. III. Obs. 93. Vide tamen singularem exceptionem ap. Manentum, Consil. XLVI. §. 71. seqq. Eodem pertinet casus, si avus, non contradicente filio, Feudum in nepotem transtulerit, hic verò sine liberis decesserit, ubi itidem ad Avum, aut si is non amplius in vivis, ad Patrem redit. Rosenthal. Cap VII. Concl. 14. Stryk. Ex. Jur. Feud. c. XVI. §. 2. Alius casus est apud Myler. addit. ad Rümelin. A. B. P. II. Diff. 4. th. 27. Quidam Imperii Princeps refutavit Feudum paternum in favorem fratrum suorum, reservato tamen jure succedendi, si fratres ejus sine masculis decederent. Qv. utrum altero tantum ex fratribus sine masculis decedente, frater refutans succedere possit? Et affirmatur, per l. falsa demonstratio. §. si n. ff. de Condit. & demonstr. l. hæredes mei §. 1. ff. ad Sc. Trebell. Ita respondit olim Modest. Pistor. 1. Cons. V. qu. 33. n. 55. seqq. Facit Kirchov. Cons. X. passim. Sed verum hoc puto tantum de eâ parte Feudi, quam Frater præmortuus possedit. Aliam quæstionem ibidem proponit Myler. An proximior Agnatus, qui Refutationi in remotiorem Agnatum consentit, mortuo remotiore in Feudum refutatum succedat? Ubi negantem adducit Jac. de St. Georg. de Feud. vers. & cum pact. n. 36. Affirmantes autem laudat Bocerum, de Success. Feud. l. n. 88. & Laur. Kirchovium, V Cons. 10. Apparet indè Refutationi aliquando, etiam ubi nihil expresse reservatur, tacitam inesse conditionem atque reservationem, & sic constitui

stitui medium quoddam inter alienare & retinere, uti quosdam Refutationem explicare suprà ex P. Christinao monuimus §. IV. Consultius tamen haud dubiè est, ut, qui eâ mente refutare vult, id semper cum expressâ reservatione faciat; ne deinceps ipsi exceptio Refutationis realis objiciatur. Conf. Manentum, *Consil. XLVI. n. 72. seqq.* Regulariter enim hoc agitur, ut, qui cedit jus suum vel Domino vel tertio, nihil sibi reservet, nisi aut expressum id sit, aut à lege & moribus tacitè præsumatur reservatum. Schilt. *ad Jus Feud. Alemann. c. LXXI. §. 2.* Certè de Agnato, qui Feudum alteri refutat, ita expressè disponit Jus Feud. Alemannicum, verbis: **Und ist / daß ein Mann siech ist worden / und hat Lehen von einem Herren / der hat nicht Leheens-Erben / Ihn bittet einer sein Freund / daß er seinem Herren das Lehen auffsaid / bey einem des Herren Mann. Dies thut der siech Mann / der Bott giebt dem Herren das Lehen auf / der Herr leihet dem Mann das Lehen. Der Mann unterwindet sich des Lehens mit des Herren Boten. Das ist die Gewähr izund. Der Mann genießet (geneset) und bittet seinen Freund / daß er seinem Herren das Gut wieder auffgebe / und ihm das Bitt wieder zu leihen. Der Freund versaget ihm das mit Recht. Und ist auch / daß er ihn gewährt / und kommen sie beyde für den Herren / und bitten ihn beyd / der Bitt versagt er ihn mit Recht / oder will er / und gewährt sie / das ist an seinem Willen.** Vid. Schilterum, *l. c. p. 210.* & confer Manentum, *l. c. n. 97. seqq.* Plura adhuc disquiri hic possent, v. gr. de qualitate Feudi, an ea per hoc mutetur, dum refutatum ad refutantem revertitur. Sed quia prope-

randum est, tantum Articulos aliquos huc facientes ex Juris Feudalis Alemannici illo Codice MScto, quem supra laudavimus, hac vice apponemus, quia in editionibus impressis vel planè non, vel aliter concepti inveniuntur. Ita autem legitur, fol. LXXXIII **Giebet ein Mann sein Gut auf seinem Herrn / und bittet den Herrn / daß er das seinem Sune leyhe / das heisset nicht Erbe-Lehen** (i. e. Paternum, sed novum) **wann das einem Mann ansterbet.** Et porro, fol. seq. **Wer sein Erbe-Lehen aufgibt / und das anderster empfähet / darnach heisset es nicht Erbe-Lehen.** Ratio hujus dispositionis quoad filium aperta est, quia Feudum antiquum seu paternum solâ successionem à defuncto acquiritur; quare quodcunque Feudum non ita defertur, sed vivo Patre acquiritur, id non amplius est antiquum, sed novum. Vid. Manentum, l. c. n. 82. Exceptio est in 2. F. 14. Conf. Schilter. *Comment. ad J. F. A. c. 70.*

§. XVIII.

Subjicimus adhuc paucis Refutationem Feudorum Imperii factam *extraneis personis*, quæ ideò regulariter non valet, quia nullo planè jure munitum possessorem habet. Est enim talis Refutatio mera alienatio, jure Feudali prohibita. 2. F. 52. 2. F. 55. Hotomann. Vol. I. *Consil. 4.* Borcholden, *de Feud C. II. n. 57.* Et cum jura Vasallo concedunt illis, qui spem proximam & radicatam habent, refutando gratificari, eò ipsò interdictam volunt cessionem, quæ fit illi, qui jus cessum detinere non debet. arg. l. 7. pr. C. de *prescript. 30. annor.* Quod si igitur ejusmodi alienatio contingat, ea vel gratis, vel acceptâ pecuniâ perficitur. Si gratis degenerabit in donationem, quæ interdicta. 2. F. 9. §. 1. Sin acceptâ pecuniâ,

pecuniâ , accedet ad Emptionem & Venditionem , & nemo citra debitum Imperatoris & Agnatorum consensum se abdicare potest beneficio in gratiam extranei. 2. F 39. 45. Quæ rationes cum generales, & omni Feudo communes sint, obtinent etiam in Feudis Imperii. Procedit tamen sine dubio & hîc istiusmodi Refutatio, si cum consensu Imperatoris, & omnium eorum, quorum interest, ea fiat. Ita enim nemini fit præjudicium, & cessant omnes rationes prohibendi. Sed, *quid si consenserit quidem Imperator, non adhibito tamen consensu proxime succedentium?* Nulla utique erit talis Refutatio, & retrahere possunt, qui jus ex investiturâ habent, per communia Juris Feudalis principia. Thesaur. *Decis. Pedemont. XCIX.* Schrader. *de Feud. P. IIX. Cap. 8. n. 11.* Sed illud disquiri possit; *annon in tali casu Refutationi contradicentes & retrahentes ad pretium restituendum teneantur?* Quam quæstionem movet in causa Palatino-Bavaricâ Jo. Joach. à Rusdorf, & recte pro negativâ concludit. *Vindic. Cause Palat. Cap. XIII. §. 10. seqq.* Quoad Imperii nostri jura singulare est, quod Regi Bohemiæ & Electoribus specialiter indultum *A. B. Cap. X. §. 2.* ut bona Imperii Feudalia etiam sine consensu Imperatoris quocunque titulo sibi comparare possint, non obstante prohibitione, & gravi interminatione. 2. F 52. & 55. Unde rectè concludimus, talia etiam per Refutationis modum in ipsos tanquam in extraneos transferri posse, sic tamen, ut simul onera Imperio præstanda in se recipiant. Licet enim Constitutionis Carolinæ verba obscuriora sint, & à Commentatoribus variè exponantur, dum Rumelinus, *ad b. l. Diff. 8. §. 32.* de omnibus Feudis indistinctè eam loqui, & Imperatoris consensum requiri putat, verior tamen videtur eorum sententia, qui utrumque hoc negant, quia ex textu evidenter apparet, privilegio

Regi Bohemiæ & Electoribus tributo Carolum IV. communi Juri Feudali voluisse derogatum. Et ita post Buxtorfium, *ad A. B. Th. 93.* & Arumæum, *Discurs. V. th. 10.* sentiunt quoque Limnæus *ad A. B. Observ. 1. seqq.* Becker. *Synops. Jur. publ. L. II. Cap. 5. alii.* Privilegio haud impari gaudent Archi-Duces Austriæ, quò Feuda Imperii quocunque titulo acquirere possunt. Vid. Limnæus, *J. P. L. V. c. 2. n. 32.* Unde dubium non est, idem etiam ad Refutationes extendendum esse. Non possumus hîc, dum Feudorum Imperii extraneis, vel in eorum gratiam refutatorum meminimus, sicco pede præterire illum morem, quo, superioribus maximè seculis, Episcopatibus, Monasteriis & Cœnobiis Feuda concessa, & favore piarum causarum, ejusmodi Refutationes à Feudorum Dominis ratæ habitæ, imò amortizationis, ut vocarunt, titulo plenissimo jure bona in Clericos translata fuerunt. Tabulas talium Refutationum & inde secularum concessionum plurimas invenire passim licet apud Vadianum, *de Collegiis & Monasteriis Germ. Vett.* Miræum, *Codice Donationum piarum*, Besoldum, *in Documentis redivivis Monasteriorum Wirtembergicorum*, & alios; lubet tamen exempla earum nonnulla, quæ lucem publicam nondum aspexerunt, in medium producere, quæ Lectori non ingrata fore putamus. *Primum* igitur continet Refutationem Feudi in gratiam Monialium Ilmenensium factam cum consensu Comitum Schwarzburgicorum, A. MCCXC.

Nos, Guntherus, DEI Gratiâ Comes de Schvvarzburg, & nos, Henricus & Guntherus, Comites de Schvvarzburg, & Domini in Blanckenberg, presenti literâ recognoscimus, quod omnia bona, que strenuus miles Conradus, dictus Weyger, sita in Villa Willersleibin & extra Villam, que
anobis

à nobis in Feodo tenuit, & ad manus nostras publicè resignavit, dedimus & proprietavimus, ad preces ipsius, Conventui Sanctimonialium in Ilmene, cum omnibus pertinentiis & iuribus, sicut à nobis tenuit, ipsis dominabus liberè perpetuò possidenda. Super eò presentem literam dedimus, sigillorum nostrorum munimine roboratam. Testes hujus rei sunt milites strenui, Theodoricus de Wilrisleyben, Fridericus de Wizeleyben, Fridericus de Angelrode, Otto de Curiâ, Bertholdus de Grüzen, Henricus de Gruzzen, Theodoricus de Wizeleyben, & plures alii fide digni. Acta sunt hæc A. Dni. M. CC. LXXXVII. Cal. Mart.

Succedit alterum, similis argumenti, de A. MCCCX.

Nos, Henricus & Guntherus, Fratres, DEI Gratia Comites de Schvvarzburg, Domini in Blanckenberg, recognoscimus publicè protestando, quod constitutus in nostra provincia strenuus miles, Conradus dictus de Ulstede, asserens, quod quedam bona, quæ à nobis actenus tenuit in Feodo, sita in Suntremte, marcam & dimidiam pensionis annua, quæ dantur de uno manso & dimidio in Haysperg, dimidiam marcam & dimidium fertonem (ferto est quarta pars marcæ) Friburgensis argenti annui census, quæ dantur de uno dimidio manso, cum unâ Curia ac Vineâ, ac aliis pertinentiis legasset Monasterio Ordinis St. Benedicti in Salvelt, & nomine testamenti adsignasset, quemadmodum bona prædicta idem Conradus nostris manibus libere resignavit & resignat in his scriptis, cum hoc rogans humiliter & devotè, ut dicta bona præfato Monasterio, pro animæ suæ & suorum Progenitorum remedio appropriare, seu in proprium dare dignaremur. Nos igitur dicti Conradi precibus favorabiliter inclinati & prædicta bona propter DEUM, & ad humilem ejusdem Conradi rogatum cum omni jure, usufructu, obsequio & honore, quo præmemoratus Conradus hucusque possedit, prædicto Monasterio

sterio in Salvett appropriavimus, seu appropriamus per presentes, ita quod nobis, ac omnibus nostris Successoribus in dictis bonis penitus juris nihil in antea reservamus, sed potius contulimus, ac conferimus ad sepe dictum Monasterium in Salvett liberaliter in his scriptis; renunciantes igitur, pro nobis ac omnibus nostris Posteris, omnibus exceptionibus Juris & facti, quibus sepè dicta appropriatio in posterum posset in toto vel in parte impediri, seu aliquo modo infirmari. In cujus facti testimonium, & fidem pleniorē presentem literam sigillis nostris fecimus simul roborari. Facta est hac donatio anno Domini **MCCCX.** in die Apostolorum Petri & Pauli.

Addimus prioribus duobus adhuc tertium, Refutationis scilicet A. **MCCCXXVI.** factæ, & hisce literis comprehensæ:

Ne cupiditas, mater litium, inter temporales hoc efficiat, quod filii mortalium ad res temporales injustè presumant extendere manus suas, proinde inter homines mortales actum est, quod acta temporalia & mortalium scripturarum testimonio perennent. Abinde est, quod nos Guntherus, Senior, **DEI Gratiâ Comes de Schvvarzburg, Dominus in Blanckenberg,** omnibus has literas visuris cupimus esse notum, tenore presentium protestantes, quod reverendus in Christo Pater & Dominus, Dominus Theodericus, Abbas totusque Conventus Cenobii Celle Pauline, Ordinis S. Benedicti, justo mentionis titulo, ab Hermanno de Gruzhein & sororibus suis, Adylheide & Jutte, quondam Beginis, comparavit duas marcas census annui, & decem pullos, octo caseos, quartale pise, quem inquam censum nunc pro tempore tanquam inquilini eorundem bonorum solvunt in Villâ Sunt-Remte, H. dictus Ranzmann, & Conradus dictus Undeo de Vasschen, unâ cum pullis, caseis & pisa predictis, & in Villâ Navvinden Guntherus, filius Velanini, dimidiam marcā tantum perpetuò possi-

possidendas, nosque eadem bona eidem Cenobio ob anima nostra
remedium, & pure propter *DEUM*, quia quondam ad pecu-
lium castrense castri *Blanckenberg* spectabant, quemadmodum
multis liquet, appropriamus & perpetue libertati donamus,
ab omni jure districtus, videlicet exactionibus, talis, anga-
riis & parangariis tenore presentium eximentes volumus, quod
iidem *Claustales* predicti possideant bona sua perpetua liber-
tate, ita quod sint ab omni onere subjectionis exempta, & ut
id maneat perpetuo inconvulsus, dedimus has literas nostri
sigilli robore communitas in testimonium super eo. *Testes* hu-
jus emtionis, donationis & appropriationis sunt *Honorabilis Vir,*
Dominus Abbas in Salvelt, Dominus Theod. de Wizel, Pleba-
nus in Graben, Frater Fridericus de Ba - - *Frater Con-*
radus dictus Stange, Ordinis Fratrum Minorum, Bertoldus
de Gruzzen, Otto Frater suus, fideles nostri, Henricus dictus
de Lutinberg, Scultetus noster, Fridericus - - *Domini*
Abbatis Cella Domina Paulina, & alii quam plures fide digni.
Datum Anno Domini M. CCC. & XXVI. feria sexta post
Urbani.

Jam de bonis & Imperii Feudis in specie adhuc brevi-
ter monendum est, eadem simili ratione & olim ad Mo-
nasteria & Clericos subindè per Refutationis viam per-
venisse, id quod adhuc dum hodiè, Imperatoris saltem
consensu accedente, fieri posse non est cur dubitemus.
Sanè qui noverit liberalitatem Imperatorum adversus
Sacros Ordines exercitam, quæ tanta fuerit, ut Regiis
quoque & Imperii bonis non pepercerint, is facile dictis
fidem habebit. Non possumus non, quin chartam ejus-
modi cessionis & donationis ab Imperatore *Conrado*
Cella Paulina in Principatu Schuvarzburgico A. MCXLV.
factæ, quum sit antiquissima pariter & rarissima, hic
subjungamus. Ita autem ea habet:

In nomine Sancte & individue Trinitatis; Conradus, Divina favente gratia, Romanorum Rex secundus: Quoniam divina providente clementia ceteris natalibus quodammodo supereminemus, oportet, ut cuius precellimus munere, illi omnino pareamus in operatione. Noverit igitur omnium fidelium nostrorum tam futurorum, quam presentium industria, quod nos ob regni nostri firmam stabilitatem, & anime nostre nostrorumque Parentum perpetuam salutem, interventu quoque & petitione Cappellani nostri Bertolfi, Bambergensis Ecclesie Canonici, dedimus duos mansos, ad regalem mensuram ex rubeto, quod vocatur **Königs-Holz** / pertinens ad Villam, que dicitur Varnstette, Capelle, que consecrata est in honore Sanctorum Georgii & Wenceslai, pertinenti ad cellam Domine Pauline, cum omni utilitate, que inde provenire potest, Edicto regali prospicientes, ne aliquis Successorum nostrorum Regum seu Imperatorum, aut alia quelibet persona, magna sive parva eosdem mansos à prefata Capella alienare presumat, sed nostra donatio omni tempore rata & firma permaneat. Ut autem hec ab omnibus credantur & inviolata conserventur, hanc inde Kartam scribi & sigilli nostri impressione insigniri iussimus, & testes, qui presentes aderant, subternotari fecimus; quorum nomina hec sunt; Fridericus Magdeburgensis Archi-Episcopus, Bucco, Wormensis Episcopus, Reginhardus, Mersburgensis Episcopus, Conradus Marchio, Albertus Marchio, & filii eorum Otto, & etiam Otto, Conradus de Walehusen, qui dicitur Bernhovvbt, Theod. Villicus.

Signum Domini Conradi, Romanorum Regis
secundi.

Ego Arnoldus, Cancellarius vice Heinrichi Mogunt. Archi-Episcopi & Archi-Cancellarii Recognovi anno Dominice Incarnationis M. C. XLV. Indictione VII. regnante Conrado
Roma.

Romanorum Rege secundo, Anno verò regni ejus VII. Data est apud Merseburg in Christo fideliter Amen.

Quod autem in specie ad *Refutationes Imperii Feudorum* antiquis temporibus in gratiam Monasteriorum & Clericorum factas attinet, earum non minus subinde vestigia & exempla reperiuntur, è quibus unum modo & alterum adducemus. Ex Heda, in *Ottone II. Episcopo Trajectensi*, discimus, Gerhardum militem de Buchorst, & simul Comitem Geldrensem A. M. CC. XXVI. *Advocatiam in Sallandia* in manus Imperatori Heinricho resignasse, ut dicto Ottoni Episcopo XXXIV. ejusque Successoribus, *unâ cum aliis beneficiis atque Feudis, quæ ab Imperio obtinuerant, perpetuò possidenda conferretur. Histor. Episcop. Ultraject. p. m. 337.* Similiter ex Hundii *Metropoli Salisburg. Tom. I. rubr. Episcopi Patav. in Additt. l. iii. p. 381. seqq.* constat, A. MCCXVII. Ludovicum, Comitem Palatinum Rheni, Ducem Bavarix, *Feudum quoddam in manus Friderici II. Imperatoris resignavisse, ut Ulrico Patavii, i. e. Padua, Episcopo conferretur.* Quò etiam referre liceat Privilegium, ab eodem Friderico II. Ordini Teutonico A. MCCXXI. concessum, cujus vigore omnibus Imperii Vasallis data facultas, ut *Feuda, quæ ab Imperio tenent, eidem Ordini licenter & liberè, id est, absque consensu Imperatoris, non modo tanquam Feuda, utque servitia eo nomine Imperatori præstanda salva maneant, sed & tanquam propria, id est, tanquam bona allodii & patrimonii jure æstimanda, conferre, & inde per consequens etiam refutare queant.* Tabulas privilegiorum exhibet Goldastus, *Reichs-Handl. p. 167.* & Limnæus, *Additt. L. VI. c. 2.* conf. eundem *ad A. B. c. X. Obs. 6.* Consimili ferè modo (liceat ex Francicâ Historiâ exemplum huc trahere) quò Burchardus

Comes Vasallis suis concessit, ut Feuda sua Fossatenfi Cœnobio liberè tradere possint, quemadmodum ex Autore anonymo, qui vitam ejus scripsit, refert Alteserra, *de Orig. Feudor. cap. XV. Conf. Itter. de Feud. Imper. cap. XXIII. §. II.* Antequam ab hac in *Exteros factâ Refutatione* discedimus, brevissimis adhuc monendum est, in *illis Imperii Feudis*, quæ *Confraternitatis & mutua Successionis vinculo coherent*, ubi nulli adfuerint Agnati, non minus tamen Confratrum atque Domini Directi consensum ad Refutationis validitatem, ut in quavis alia alienatione requiri, quo non factò idem obtinet, quod suprà de Feudis sine Agnatorum consensu refutatis diximus. Vid. Schopius, *Thes. Feud. p. 420.* Imò sicubi *Ordines Provinciales* fuerint, ii etiam regulariter consensum suum debent interponere, si quando exteris tale Feudum refutatur. Et id quidem non tam ex ista ratione, (ad Imperii quippè Feuda, quæ Status ferè in patrimonio habent, non quadrante) quod jus alienandi dominium Principatus spectat ad Rempublicam. arg. *c. 33. X. de Jurejur.* non ad solum Principem. Grotius, *7. B. P. L. I. c. 3. §. 13. seq. c. IV. §. 9. seq. L. II. c. 6. §. 3. seqq.* Zoannett. *de Rom. Imper. n. 162.* Covarruv. *T. I. Relect. c. quamvis de pactis in 6to. P. 2. §. 2. n. 4.* quàm quod Principes Imperii plerumque teneantur pactis cum Ordinibus initis; & absque consensu *der gesanten Lande Stände* facere nequant, ut Subditi inviti alienis vel ignotis Dominis subjiciantur. Menoch. *Conf. XXXII. n. 2. seqq.* Myler, *de Princip. & Stat. Imp. P. I. cap. 25. §. 10.* Zahn. *lchnogr. Municip. a. V. n. 3. cum mult. seqq.* Klok. *Tom. I. Consil. 13. n. 10. seqq.* Ziegler. *de Jure M. jest. L. I. Cap. 4. n. 28.* Undè cùm Comitatus Waldeccensis Serenissimæ Domui Hassiacæ offerretur, (par quoad hoc ratio est *Refutationis*) explorati antè fue-

fuerunt Subditi Waldeccenses. Vid. **Waldeckische Ehren-Rettung**. P. 1. Cap. 11. B. Dn. Hertius, *Diss. de Superiorit. Territor.* Tom. II. §. 65. in fine. Princeps enim eo in statu Subditos conservare debet, in quo illos invenit. arg. l. 64. C. de Decurion X. Brunnem. ad d. t. n. 108. col. 1. Gloss. in l. Moveor. 4. C. Si serv. export. veneat. quod etiam juvatur arg. l. legatus 20. de Offic. Præsid. Alteserra, d. Cap. XV. Quarè cum A. MCCCXIIIX. Bohemiæ Rex Johannes, inchoatâ cum Ludovico Bavaro permutatione, Regnum Bohemiæ pro Palatinatu Rheni, quem Cæsar expulso Palatino occuparat, commutare vellet, Bohemi graviter obluctati esse leguntur, adeò ut Rex tandem à proposito suo desistere coactus fuerit, quò de vid. Goldastus, *Regn. Bohem.* L. III. c. 14. n. 5. Iter. l. c. c. XXIII. §. 9.

§. XIX.

Exposuimus quæ circa causas externas in *Refutationis* argumento moneri poterant; succinctè jam etiam de *objecto* seu *materia*, circa quam versatur *Refutatio Feudorum Imperii*, videbimus. Priori autem loco illustris divisio Feudorum in *Regalia* & *non-Regalia* conspicitur. *Regale* communiter definiunt, quod ab Imperatore cum annexâ dignitate regali, & eâ mente, ut Vasallus Principali axiomate gaudeat, confertur. 2. F. 10. Cöppen, *Obs. Feud.* II. n. 8. Vultej. *de Feud.* L. I. cap. 8. n. 2. Intellico autem per Regalem dignitatem, quandam ad regiam dignitatem accessionem, & sublimiorem nobilitatem, jure Feudi concessam. 2. F. 14. Subdividuntur hæc Regalia Feuda in *Ecclesiastica*, ut sunt Ecclesiastici Electoratus, Episcopatus & Abbatia, quoad Jura Secularia, nach der Weltlichkeit considerata, quippe

quæ ab Imperatore, non à Pontifice, nec à Capitulis aut electione habent; & in *Secularia*, quò pertinent Electoratus, Archi-Ducatus, Ducatus, Principatus, cum variis suis speciebus, Comitatus & Baronatus propriè ita dicti. Feudum *non-Regale* illud vocant, quod ab Imperatore cum dignitate, quæ regali est inferior, & egregiis quibusdam juribus etiam Regalibus conceduntur, aliàs quoque *Feudum nobile* in specie sic dictum audit. Struv. *S. J. F. cap. III. Aph. 8*. Ludwel. *Synops. Feud. cap. III. p. 45*. Guido Panciroll. in *Tract. Feud. MSS* qui *asservatur in Bibliotheca Acad. Gissen. p. 13*. Nota non minus Feudorum distinctio est, qua alia *hereditaria*, *Erb-Lehn* / ferè naturam allodiorum sequuntur, & jure patrimonii censentur, inde etiam fœminæ in iis aliquando succedunt: alia *ex pacto & providentiâ*, *Stamm-Lehn* esse dicuntur. Illa equidem moribus Longobardorum Feuda sui naturâ omnia esse masculina, nec in fœminas transire constat 2. F. 26. quia Fœminæ *faidam levare* i. e. militare non possunt Alteserr. *de Orig. & Stat. Feud. cap. II. pag. 10*. Brunnem. *Cons. 18. n. 21*. Eric. Maurit. *Dec. II. posit. 8*. Interim tamen & dantur eodem jure Feuda fœminarum, impropria scilicet 2. F. 30. in quibus Fœminæ ad successionem admittuntur. Definitur ab Interpretibus Feudum *hereditarium* communiter, quod sit Feudum in quo ex juris communis dispositione, non ex providentia Juris Feudalis succeditur. Vultej. *de Feud. L. I. cap. 8*. Clausulam Feudi *hereditarii*, quando ita conceditur, zu einem rechten Erb-Lehn / für sich und seine Erben / und Erbnehmer etc. vide ap. Cöppen, *Observ. Feud. 2. n. 46. seqq.* Mynsing. *Cent. III. Obs. 67. n. 3. seq.* Petr. Tornov. *de Feud. Mecklenb. cap. II. Sect. 2. §. 4*. Dari autem ejusmodi Feuda in nostro Imperio, quod temerè negat

Rus-

Rusdorius, *Vindic. Caus. Palat. cap. II. n. 25.* numerosâ serie demonstratum ire possemus, nisi illud ab aliis jam præstitum videremus. Primas inter ea tenet Archiducatus Austriæ, ex Constitutionibus Friderici II. & Caroli V. Impp. Vid. Myler, *de Princ. & Stat. Imp. P. I. cap. 24. §. 1.* Non aliter Duces Burgundiæ, provincias suas pro hæreditariis Feudis venditare poterant, Mariâ Burgundicâ paternarum ditionum unicâ hærede facta. Itter. *d. l. cap. III. §. 19.* & Rhet. *de Feud. Clivenf. Sect. II. n. 9. 18. seq.* Jure item uxorio Comitatus Catimelibocensis pervenit ad Landgravios Hassiæ A. 1452. Arniseus, *de Rep. Lib. II. Sect. 12. n. 34.* Comitatum Saynensem quoque hæreditarium esse, & fœminas in eodem succedere res est notissima. Feudis hisce hæreditariis opponuntur Feuda *ex pacto & providentia*, quæ ideò ita dicuntur, quod in iis secundum ordinariam Juris Feudarii provisionem, aut ex peculiari quodam pacto primi acquirentis succeditur. Cöppen, *d. l. n. 37.* Plurima Imperii nostri Feuda hujus esse indolis res ipsa loquitur, & in dubio talia præsumi debere non dubitamus, quod Itterus facit *l. c. cap. III. §. 20.* idque non eâ saltim ex ratione, quia hoc naturæ Feudorum magis conveniens est, Stryk. *Ex. Jur. Feud. cap. IV. qu. 52.* Sed & quia magis ad originarium Germanorum institutum quadrat, qui Feuda propter militiam, adeoque masculis solis concesserunt. At omnia, præsertim Ducatus atque Principatus pro habere velle cum quibusdam, quos vid. apud Itter. *l. c. p. 128. seqq.* haud dubiè erroneum est. Plures Feudorum Imperii distinctiones recensere possemus, & fortè deberemus; ast quia laborem hunc egregiè jam dudum occupavit Dn. Itterus, *toto cap. tertio*, igitur actum agere nolumus, sed regulariter in omnibus tam Regalibus, quam

quàm non Regalibus, tam hæreditariis, quàm non hæreditariis Refutationi secundum illa discrimina & modos, de quibus supra diximus, locum esse putamus. Et quidem de hæreditariis, maximè ubi merè hæreditaria & alienabilia fuerint (nam *hæreditariorum* in Imperio nostro Feudorum non una ratio est, unde etiam eadem Definitio iisdem indistinctè non applicanda, Itter. *l. c. §. XIII. p. 127. §. XX. p. 131.*) minima ambigendi ratio vix occurret, sed de aliis nonnullis fortasse non omnia ita plana sunt atque expedita. Sic de Ecclesiasticis dubitatum meminimus propter duplex, quo stringuntur, vinculum, unde manus non ita liberas habere videntur. Enimverò nihil hæc obstant Refutationis libertati. Nam quot exempla talium nota sunt, qui relicto Ordine Ecclesiastico Seculares iterum facti statum mutarunt, & beneficia sua in gratiam Successorum & Capituli, in manus tum Pontificis, tum Imperatoris resignaverunt. Quod enim jus ab alio habeo, id etiam in manus ejus renunciare possum. *Sic Caesar in manibus Electorum Imperio renunciat, Clericus Sacerdotio in manibus Episcopi vel Summi Pontificis. c. qui in dubiis, de Renuntiat.* inquit Panciroll. *Tractatu Feudorum MSCto*, supra laud. ad 2 F. 14. conf. *preced. §. IX. p. 14.* Insigniores sunt, quas innuimus Feudorum Imperii species; de reliquis, quæ etiam suo modo sub hisce jam comprehenduntur, idem, & quod refutari possint, censendum existimamus, siue *nova* sint, siue *antiqua*, siue *masculina*, siue *fæminina*, siue *promiscua*, porro siue ut *tota*, siue *quoad partes* quatenus *dividua* spectentur. Nam horum omnium in Imperio nostro dari exempla docet Itterus, *l. c. cap. III.* ad quem brevitatis amore nos remittimus. De *Ligio* jam supra egimus; sed de *conditionatis* dubitari notum est, & quæ

&, quæ ad certa servitia data sunt, an in iis, invito quidem Dominò procedat Refutatio? Quæstionem latè tractant communiter Feudistæ, & allegabimus tantum nunc Zasium, *de Feudis P. X. n. 86.* & plenius, *Part. ult. n. 14. seq.* ejusque discipulum, Mynsingerum, *Cent. V. Obs. 65.* Rittershus. *Partit. Jur. Feud. L. II. cap. 2. p. 307.* Rummelin. *ad A. B. P. II. Diff. 4. Tb. II. seqq.* Dari in Imperio talia Feuda nemo fors dubitaverit, cum & ipsi Electoratus eò referendi veniant, & Aulici cujuscunque nominis; At, uti sic sentientium opinio nullo solido fundamento nititur, textus autem *2. F. 38.* indistinctè & generaliter Refutationis facultatem permittit, ita & in Imperii Feudis, circa quæ hâc in parte nihil aliud dispositum, nos quoad hæc nullum discrimen admittimus. Conf. Fr. Schenck. *Tract. de Feud. Lib. III. Tit. 16. n. 5.* Sonsbec. *de Feudis, Part. XII. n. 116.* Bocer. *de mod. amitt. Feud. Tr. V. cap. 2. n. 116. 117.*

§. XX.

Recensitis ita Causâ Efficiente, Subjecto & Objecto, ad *Formam* Refutationis Feudorum Imperii descendendum est, quæ à Philosophis definitur, quod sit id, quod rei cuilibet dat esse, distingui & operari, ac discernitur in *externam* atque *internam*. Utramque breviter spectabimus. Et illa quidem consistit in modo refutandi Feudum, & in variis actibus atque circumstantiis exterioribus eò pertinentibus. Ubi Imperatori, vel in gratiam etiam Agnatorum Feudum refutatur, id in personâ debere facere Vasallum, utique verior est de jure sententia, quemadmodum etiam hoc modo Investitura Feudorum Imperii peti deberet, per ea, quæ habet Iterus, *l. c. cap. IX §. 22. 23.* Quamvis consuetudine, & ex indulgentiâ Imperatorum aliud ferè introductum fit,

fit, ut scilicet per Procuratores, juxta dispositionem Juris Feudalis communis 2. F. 3. Principes Imperii investiantur. Hinc concludimus, Feudi Imperialis Refutationem de jure etiam in personâ debere peragi à Refutante, & quidem cum Solennitatibus aliquibus, cum naturale sit, ut, quo quidque modo contractum est, eodem etiam dissolvatur. l. 35. l. 100. l. 153. de Reg. Jur. Quomodo etiam claves adimebantur in divortio apud Romanos, quæ in contrahendo matrimonio datae fuerant. vid. Hotomann. *Disp. Feud. cap. 38.* atque sicuti in degradatione Clerici & Sacerdotis eadem ceremoniæ interveniunt, quæ in ejus Inauguratione fuerunt adhibitæ. Rittershus. *Partit. Feudal. L. II. cap. 2. quest. 20.* Id quod etiam antiquis temporibus ita fuisse servatum, inter alia colligere licet ex iis, quæ de Heinrico Seniore Austria-co, ex Gunthero Monacho Elvonensi, supra adduximus. Scilicet Henricus Imperatoris Friderici I. Patruus, *Ducatum Bojoariæ per septem signa*, id est vexilla, *ritè*, seu servatâ regni ceremoniâ, resignavit,

. *qua tradidit ille Nepoti,*

nimirum Heinrico Juniori seu Leoni, secundum Paraphrasin Jacobi Spigellii, *ad b. l. p. 360.* apud Reuberum; ubi etiam videatur Rittershus. *Notis ad Güntherum p. 110.* Pergit Güntherus:

*E quibus ille duo Patruo tradenda resignans
Austriaca jura Viro pariter cessura reliquit;*

Id est, vicissim Henricus Leo refutavit per duo vexilla Heinrico Seniori Austriam, quæ olim ad Bavariæ Ducatum spectarat, unde deinceps, quæ non nisi Marchia antea erat, Ducatus titulum ab Imperatore Friderico obtinuit. Res ipsa cognoscere plenius potest ex Ottone Frisingensi, *de gestis Friderici I. Lib. II. cap. 28. 32.* & Adelz-reitero,

reitero, *Annal. Bojic. P. I Lib. 22. p. 563.* Concordat Jus Feudale Alemannicum, ubi & oretenus fieri debere Refutationem à Vasallo in personâ, & quibus ceremoniis, ubi Dominus assentiri recuset, præscribitur, verbis prout Codex noster MSctus habet: Will ein Mann sein Lehen seine Herren ufgeben / und will sein von dem Herren nicht mehre / der Herre mag es mit Rechte nicht geweigern / er muß es von nun ufnehmen / und will das der Herre nicht thun / so soll der Mann also sprechen: Herre ich bitt euch so gethan Lehn uff / das ich von euch han / und bitt euch das uf eins / andersten / und drittensten / und soll er das thun mit gefaltenen Henden. Und nympt es der Herre nicht uf / der Mann ist doch seiner Mannschafft ledig / er soll ihn das Gut ledig lassen / das er von ihn zu Lehn hatte. fol. LXXI. At enimverò quamvis hæc olim ita obtinuerint, cum tempore tamen ab antiquo isto more, etiam in hac causâ, recessum fuisse vix dubitari poterit, ex quo Imperatorum indulgentiâ ad majora Imperii Ordines pedetentim aspiraverunt. Et nescio sanè, an vel per Procuratores semper Refutationes peractæ fuerint, cum etiam per solas literas factæ reperiantur. Producam hæc vice tantum unicum exemplar vetustarum ejusmodi literarum, quibus Comites Beichlingenses jam A. MCCCXII. Imperatori Ludovico Bavaro Feudum quoddam resignaverunt, de eoque Comites Schwarzburgicos investiri petierunt. Habent autem eæ, uti sequitur:

Dem Unüberwundenen Herrn / Müne Gnädigen Herrn / Herrn Ludovigen / Römische Kenser / entspit ich Friderich Grave / Herz zu Bichlingen / minen willigen Dinst / mit steter Unterthänigkeit: Uwer Gnädigkeiten thue ich wüsse / daß ich den edlen Herrn /
 G 2 minen

minen lieben Omen / Graven Günthern / Graven
 Heinrich / und ihren Erbin von Schwarzburg / Herrn
 zu Arnstete / das Ratisfeld halb verkaufft habe / mit
 solchen Ehrin / Freyheit / Nutzen unde Rechten / als
 mine Eltern / und ich dasselbe in nützlicher Wehre /
 wenn uf diese Zeit zu Lehne von Uwer Gnaden gehabt
 haben / des kinde ich Uwer Gnaden uf die Lehn öffent-
 lich an diesem Brieffe / und bet demütliche / daß ihr
 das vorgenante verkauffte Gut lie wollet den egenan-
 ten mine Omen von Schwarzburg / das weil ich gerne
 verdiene. Zum eine Gezügnisse dirre Rede / so habe
 ich dessen uffin Brieff gegeben / mit meinem Ingesegelt
 Uzzene usgedrückt vergeseget. Gegeben zu Arnstete /
 nach Gotis Geburth Drunzehnhundert Jahr / in dem
 ein und vierzigsten Jahr / an dem Mondage / an des
 heiligen Christus Abende.

Singularia non una habent hæ literæ refutatoriæ,
 quæ observari sanè merentur. *Primum* in iis & præci-
 puum est, de quo jam diximus, quod & Comites per
 literas Feudum refutare potuerint, de quo, an hodiè
 liceat, certè dubitandum est, dum vice plus simplici
 factum meminimus, ut ad investituræ renovationem ne-
 quidem Procuratores Comitum admissi, sed, ut ipsi-
 met veniant, aut ubi plures eorum nomine unus com-
 pareat, à Cæsare postulatum fuerit. *Alterum* est mira-
 bili simplicitas, sed conditioni istorum temporum, quò
 nec titulorum luxurium, nec alias vanitates, ad quas ho-
 diè omnia instruuntur, vel ipsi Cæsares & Summi Prin-
 cipes affectabant. *Tertium*, quod in hisce literis obser-
 vamus, illud est, quod terra Ratisfeld in gratiam Comi-
 tum Schwarzburgicorum refutata immediatum Imperii
 Feudum fuerit, &, nisi me conjectura fallit, pertinuit ad
 Impe-

Imperiale Castrum Rotenburg / non procul indè situm
in der güldenen Aue / uti vocatur. Ratisfeldium est
districtus sat amplus & amœnissimus ex agris , pratis
atque sylvis , ubi aprorum imprimis venatione se
quotannis Schwarzburgici oblectare sueverunt , con-
stans ; spectat hodiè ad Serenissimum Principem
Schwarzburgo - Rudelstadiensẽm , & sub Feudis
Electoralibus Saxonis comprehenditur , quod quo
jure vel quâ incuriâ factum fuerit , non habeo dicere.
Circa prius antequam ad alia abeamus , adhuc obiter
illud monendum est , apparere inde , quod & jam anti-
quis istis temporibus creditum fuerit , eo in casu , quo
quis in gratiam Agnatorum Feuda vel Imperii vel alia
refutavit , Domini directi consensu vel præscitu saltim
opus fuisse , quod multos ex Feudistis negare miror ,
quos vide ap. Mylerum , *Addit. ad Rumelin. A. B. P. II.*
Diss. 4. lit. b. qui & ipse ejus sententiæ est , & Rittershus. *Par-*
tit. Feudal. L. II. c. 2. qu. 24. Nam licet dissentire Domi-
nus , & investituram denegare non faciliè & sine causa
possit , propter jus Agnatis ex investiturâ primâ vel
simultanea competens ; iniquissimum tamen foret , si
quis juratæ fidei se inscio Domino subtrahere , & in-
vestiendum novum Vasallum eò insalutato sistere vel-
let. Hinc duæ quæstiones hîc non confundendæ , una :
an Dominus Refutationem refutanti & investituram refuta-
to denegare possit ? altera : *annon Refutatio in manus Domini*
fieri , & rogari is decenter debeat , ut Agnatum ad investitu-
ram admittat ? Priorem uti negamus , ita affirmamus po-
steriorem. Et quæso , qui possit Dominus de voluntate
refutantis esse certus , nisi eam apud se hîc declararet ?
Consentientes in hoc habemus non solum textus Juris
Alemannici , præter supra allegatos , quamplurimos , sed

& Jus Feudale Longobardicum, 2. F. 14. imò, si jam vacaret, sententiam nostram pluribus exemplis literarum probare possemus, quibus mediati Imperii Vasalli bona sunt Agnatis non alio, quam hoc refutandi modo cesserunt. Undè omninò subscribimus Schiltero, qui *duplici, inquit, ratione in Domini manus fieri potest Refutatio, au. i. favorem Domini, ut consolidetur utrumque Dominium, & confensus expressus Domini regulariter non requiritur; aut sub conditione, ut Dominus tertio Feudum refutatum conferat; id quod Domino invito fieri non potest.* Comment. ad c. V. Jur. Feud. Alemann. §. 2. Qui ergò dissentiant, vel de eo casu loquuntur, quando Dominus absque justa causâ in Refutationem consentire detrectat, vel doctrinæ suæ firmis destituuntur rationibus. Pertinent autem porrò ad Refutationis Formam externam & *locus*, ubi ea fieri debeat, & *tempus*, tanquam circumstantiæ ad omnem actum necessariæ. Sequimur autem hic iterum regulam, quod, *ubi & quando investitura fieri potest, ibi & eodem tempore* quoque possit fieri Refutatio Feudi. Jam communiter notum est, quod in *locis Sacris & Religiosis* investire prohibitum sit. Ita enim reperitur, in Jure Feudali Alemannico, Cod. MSCti fol. LXXVI. Der Herre soll sinen Mannen zu allen Zytten und an allen Stetten ihr Lehen lyhen / so sie es fordernd / on in der Kirch und an dem Kirchope / da mag er yne das mit Rechte nit gelyhen. Geschicht es aber / so soll der Herre nach seinem Mann senden / oder der Manne komme selber zu dem Herrn / und gebe ym das Lehen auf / und empfae es andersternd / das ist recht. ubi vide Schilt. Comment. ad c. 1. Ll. §. 4. seq. & quod diebus festis vel feriatis idem prohibitum. Jure Feudali Alemannico tales dies dicuntur **gebundene Tage** / Cod

Cod. MSCt. fol. LXXI. Saxo discrimen facit inter **Seyer & gebundenen Tagen.** Conf. Schilter. *Comm. l. c. ad c. IX. §. 2.* Juxta hos igitur Juris Feudalis Textus uti non investire, ita neque refutare dictis locis & temporibus Feuda licet. Idem sine dubio statuendum de Investitura & Refutatione Feudorum Imperii, eoque hæc prohibitio extendenda, adeò ut Refutatio iis modis peracta ipso jure nulla sit habenda. Quin ergò potius juxta placita Juris Feudalis Communis in *Curte & Curia Domini*, & quidem in *presentia Parium*, arg. 2. *F. 32.* five ut hodiè Imperii Praxis fert, in Aula Imperatoria, secundum diversitatem Feudorum, vel Ipsi Imperatori, vel Ejus nomine Judicio Aulico Refutationes peragi posse & debere extra dubitationis aleam positum videtur. Et hæc quidem quoad *Formam externam* sufficiant. *Formam internam* Refutationis diximus constituere Resignationem legitime & tempestive factam, & quidem ab Imperii Vasallo Imperatori, ut vel ipse Feudum acceptet, vel tertium de eodem investiat. Resignationem dicimus debere esse *legitimam*, ad quam quæ requirantur partim jam ex præcedentibus constare potest, partim verò adhuc uberius paulò declarandum est. Itaque debet esse (I) *vera, seria & realis*, non *nuda & verbalis*, si fortè Feudum ipsâ re retinere, ipsumque Dominum, falsò Refutationis colore quæsito, oppugnare vellet Vasallus. Obrecht. *de Jure Feud. L. III. c. 11. n. 25.* Nam ut oblatio effectum liberationis consequatur, necessum est, ut offeratur realiter, & ita quoad Imperii Vasallos disertè disponit A. B. ut *Resignatio vel Renunciatio Feudorum Imperii haberi debeat pro non factâ, nisi realiter facta fuerit, ita quod possessio Dominis ipsis corporaliter & realiter assignetur.* Præterea (II) *liberè fieri* decet, & à liberâ Refutantis voluntate

tate procedere. Ita Jus Feudale Alemannicum: Bes-
 zwingt der Herre seinen Man ungetreulichen oder mit
 Gewalt/ daß er ym sein Lehen auffgeben muß/ des
 pleybt der Man on Schaden/ ob er den Herrn beclaz-
 get um die Untreü/ die er an ym gethan hett/ vor den
 Obern Herrn/ oder vor dem König/ oder vor dem
 Lantrichter/ und überzeuget er den Herrn der Unthadt/
 die er an ym begangen hatt/ der Herre soll dem Rich-
 tere püssen/ als das Landrecht auch sagt/ und soll dem
 Man den Schaden zwysfältig ablegen/ und soll sein
 Gut mit Gemache han. *Cod. MS. fol. LXXXIV.*
fac. b. Unde apparet, quod hoc jure Vasallus *actio-*
nem dupli adversus Dominum, violenter ut refutet,
 cogentem consequatur. Conf. Schilter. *Comment. ad*
b. l. cap. XXII. & cap. LXXXIII. De Feudis Imperii
 idem jubet Constitutio Carolina, d. l. ut scilicet
liberè fiat Refutatio. Debet (III) fieri *scientibus & con-*
scientibus iis omnibus, quorum interest; ipsò etiam Im-
 peratore quoad scientiam non exceptò in Feudis Imperii,
 si quando soli ipsi eadem refutantur, quo casu, irre-
 quisito eo, redire Vasallus & fervire tenetur. arg. l. 8. C.
de agric. & Censit. Nondum enim hominum, seu jura-
 mentum Vasalliticum Dominus remisit, sed eidem
 adhuc obstrictus manet, donec Refutationem admi-
 serit, Cujac. L. II. *Feud. tit. 14. pr.* Bocer. *de Modis amitt.*
Feud. L. V. cap. 2. n. 142. Schurff. *Consil. XXVII. n. 6. seqq.*
Cent. 1. Myler. *ad Rumelin. A. B. P. II. Diff. 4. tb. 24. lit. b.*
 Debet (IV) Refutatio Feudorum Imperii esse *honestas,*
non dolosa & fraudulenta. De causis honestis & licitis
 subindè dictum fuit in præcedentibus. De dolosis lo-
 quitur in *A. B. cap. XIV.* Imperator Carolus IV. & gra-
 vissimas pœnas, scilicet amissionem Feudorum, Infamia-

miam & Bannum Imperii iis dictitat, qui in fraude renun-
ciarint, & facta Resignatione Dominos Feudi malitiosè diffi-
dent, ac beneficia seu Feuda sic relicta prae-textu Guerra seu
inimicitia iterum invadant & detineant occupata. Scilicet
ita moris, quamvis pessimi, erat istis temporibus in Im-
perio, dum Jus manuarium adhuc obtinebat, ut poten-
tiores inprimis aut animosiores Vasalli Dominos suos
invaderent, id quod liberius se posse somniarunt, si
Feuda, quæ tenebant, ipsis prius relutarent. Conf.
Buxtorff. ad A. B. c. XIV. th. 97. Arumæus, Disc. VI. th. 1.
Rumelin. l. c. Th. XVI. seq. & ad eos Myler. in Additt.
Exemplum talis Refutationis succurrit, ex Casp. Lerch
von Dürnstein / qui refert, A. MCCCCLXXI. lites
ortas inter Wilhelmum & Michaellem, Comites Wert-
heimenses, ex una, & inter Johannes, Patrem & Fi-
lium, Nobiles immediatos de Wallbron / hosque po-
steriores prioribus, dum res ad arma spectaret, Feuda,
quæ ab ipsis habebant, Comitibus resignasse. Cœpisse
indè hostilitates, quibus aliquamdiu durantibus, ju-
nior de Wallbron in Comitum, & vicissim hujus Pater,
Comes, in Nobilium de Wallbron manus pervenerit.
Res tandem composita fuit per Fridericum, Electorem
Palatinum, ceu pluribus videre est apud laudatum Casp.
Lerch / eruditissimo Opere, von Reichs-Ritterl. Adel.
Herkommen / II. Grund-Satz / n. 86. fol. 110. seq.
Occurrit autem hîc quæstio: Si Vasallus vel Status Imperiæ
Feudum refutet Filio vel Agnato, postea verò Imperatori bel-
lum infert, an propositis in A. B. pœnis subjaceat? Et est in
promptu responsio, Feudum quidem Imperatorem à
Filio, si is innocens fuerit, revocare non posse, cum
ratio pœnæ hujus eò cesset, & adeò factum Patris ipsi
nocere non debeat, maximè ubi fuerit Feudum ex pacto

& providentiâ, in quo Filius proprio jure succedit. Reliquæ verò poenæ ipsum manent, & quidem non tam eò respectu, quò Vasallus ante fuit, quàm potius, quia Crimen læsæ Majestatis, & fractæ pacis publicæ commisit. Conf. Myler. *d. l. Additt.* (a) *ad Th. XXIV.* Dico: *non tam eo respectu, quo Vasallus ante fuit.* Nam reverâ definit Vasallus Imperii & Status esse, qui Feuda Imperii in gratiam Filii, vel Agnati refutat; privat enim se jure suffragii, & à reliquis Principibus ad Sessionem & Votum non amplius admittetur. Schilter. *Comment. ad J. F. Alem. cap. V. §. 6.* Unde vix usus aliquis esse potest Cautelæ, quam habet Itterus, dum putat, prospiciendum esse, ne Status Imperii in Capitularis Legis fraudem (quâ ad tuendam Illustrem dignitatem & Censum Imperii præstandum sufficientibus facultatibus instructus esse debet. Vid. Capit. Leopold. *Art. XLIV.* Joseph. *XLIII.* nimium refutando bonis omnibus sese exuat, ad onera Imperii ferenda deinceps inidoneus, *l. c. cap. XXIII. §. 9.* Conf. Schweder. *J. P. Part. Spec. Sect. II. cap. 1. §. 2.* Est tamen à dolosis & illicitis, e. gr. belli inferendi causa factis Refutationibus Feudorum *eximenda* illa, quando *defendendi & repellendarum injuriarum gratiam* Feudum refutatur. Id, quod Jure Francorum *gurpire homagium* (à voce Germanicâ *vverpen* rejicere) dicitur, & hâc formulâ fiebat: *Domine diu est, quod in tuâ fide & tuo homagio perstiti, & talia prædia in Feudum à te tenui: nunc verò iisdem homagio & fidei renuncio, quia malefactum in me commisisti, de quo per appellum vindictam exigere decrevi.* Vid. du Fresnoy, *Glossar. voc. Homagium. Gurpire. Tom. II. p. 762.* Sanè Electores & Imperii Principes Francicæ Libertatis tenaces, ut de justitia armorum suorum ampliter persuasi, (quò de vid. Nottleder / *Tom. II. L. 1.* & de jure Statuum

Statuum Imperatori armis resistendi, sententiam Lampadii, *de Republ. Romano-German. P. III. c. 21. §. 13.*) superioribus Seculis ex eadem causa, si non Feuda sua refutarunt, armis tamen Imperatori sese opposuerunt. *Tempestiva* denique (b) debet esse Feudi Imperialis Refutatio, id quod in genere ad omnes Feudorum resignationes & legitimam eorum Formam requiritur. Neque tantum intempestiva illa prohibetur, quæ cum dolo conjuncta est, & quæ in A. B. d. l. sub vetitis continetur, sed etiam talis, quæ à dolo immunis est, ubi tamen Domino nocere possit. Quid enim si jam hoste imminente, & in ipso belli procinctu, ubi Vasalli operâ Imperator necessario indigeret, nec præ temporis angustia rerumque emergentium difficultate alium æque idoneum Vasallum comparare posset, Refutatio fieret? Ecquis non injustam & illicitam eam pronuntiaret, etsi forte à Vasallo mente non improbâ factam, & inde omninò dene-gandam? Vid. Mynsing. *Cent. V. O. 65. n. 12.* Rittershus. *Part. Feud. L. II. c. 2. q. 20.* Rumelin. *ad A. B. l. c. Tb. XXIV.* & *ibid. Additionator.*

§. XXI.

Restat, ut de *Finibus* Refutationum harum nonnulla addamus, quamvis de iisdem jam facile judicium ferri possit ex ante dictis. Et nascitur hîc divisio in duas classes, ut, pro ratione & diversitate finium, sint vel *licitæ* vel *illicitæ*. Ad *priores* referimus illas, quæ ipsi Imperatori, & certò modò Regi Romanorum fiunt, simpliciter, eâ mente, ut à nexu Feudali, servitiis & oneribus Imperio præstandis Refutans liberetur, quod ubi fraus & dolus abfuerint, licitè fieri posse, istis etiam invitis, supra demonstravimus. Vid. §. IIX. p. 11. §. XIII. p. 22. §. XIV. p. 26. Porro huc referimus illas, quæ in

gratiam *Descendentium & Agnatorum*, vel etiam, cæteris paribus, *Extraneorum* fiunt, quæ ex diversis finibus & causis procedere possunt, nimirum ut vel Refutanti & rebus ejus consulatur, e. gr. si Status aliquis æris indigens refutet venditionis gratiâ, vid. §. XXII. p. 37. §. XX p. 51. aut ut senio gravatus otia sibi faciat, & curarum mole liberetur, vel ut prospiciatur illi, cujus in gratiam fit Refutatio. Vid. §. XVII. p. 34. Nec minus huc spectant illæ Refutationes, quæ ex piâ intentione & ad pias causas promovendas suscipiuntur. Vid. §. XII. p. 38. *seqq.* Ad *posteriores* & illicitas pertinent Refutationes, quæ ex dolo procedunt, & quando eum in finem refutat Status vel Vasallus aliquis, ut Imperatori bellum inferat, aut ope debitâ & servitiis eum intempestivè destituat. Plures fortasse sunt aut esse possunt causæ ac fines talium Refutationum, sed nobis hæc in præsentî sufficienter eorum exempla; properamus ergo, & hisce commodè subjungimus Refutationum potiores *Effectus*, tanquam Finium consequentia. Considerabimus autem nunc istos tantum, quos Refutationes Feudorum Imperii *licita* producant, quum de Effectibus & fructibus illicitarum jam tum egerimus. Unicum tamen est, quod quoad intempestivas Renunciationes, occasione Effectuum, hic prætereundum non erat. *Quid si Imperii Vasallus alteri non quidem ex malâ intentione, sed tamen intempestivè refutando Feudum concesserit, & Imperator ex gravibus causis in eam non consenserit, annon resoluta sic concessione, Cedens Cessionario ad interesse teneatur?* Et respondemus, omninò teneri, quoniam facto suo & culpâ Concessio exspirat, uti omnis is damnum refarcire compellitur, qui culpâ suâ alteri id conciliat. arg. l. 66. pr. ff. Solut. matrim. & l. 25. §. 4. locati quam Dd. secundum

dum rationem d. l. 66. intelligendam monent. Conf. Rhe-
tius, *Comment. ad Jus Feud. L. I. Tit. 5. §. 1.* verb. & domino
refutaverit. n. 2. Quod ergò *Effectus licitarum* Refutatio-
num attinet, respiciunt ii *personam* vel *Domini* vel *Vasalli*.
Effectus personam Domini concernens est in aliis Feudis
Consolidatio domini directi, quod instar proprietatis se ha-
bet, in comparatione ad usumfructum, l. 21. §. 3 ff. de Ex-
cept. rei judic. l. 36. §. 1. de Usufr. l. 78. ff. de Jure dot. cum do-
minio utili. Extinguitur igitur Ususfructus hicce Feu-
dalis 2. F. 23. 35. 37. & Dominus directus incipit in re Feu-
dali plenam habere potestatem facultatemque disponen-
di inconcussam. arg. l. 21. C. mand. §. 2. l. de his qui sui vel
alien. jur. §. 4. l. de Usufr. Habent autem hæc Juris Feu-
dalis communis placita in Imperii Feudis se longè aliter,
dum in Capitulationibus dispositum est, ut, si fors Imperii
Feuda vacare contigerit, eadem Imperii patrimonio ad-
dici debeant, adeoque liberam de iisdem disponendi fa-
cultatem Imperator neutiquam habet, Capitul. Carol. V.
artic. XXIV. cum quâ sequentium Imperatorum Capitu-
lationes omnes conspirant. Ut taceam, quò de jam suprà
monitum, Refutationem in Imperatoris personâ simul
fieri Imperio, unde etiam Feuda Imperii notabiliter au-
diunt des heiligen Reichs Eigenthum / in Rec. Imper. de
A. 1541. §. Nachdem aber in dem 2c. 6. ut inde constet,
Cæsari unà cum Imperio dominium harum regionum
tribui. Itter. de F. l. cap. XIX. §. 2.

Effectus Refutationis *personam Vasalli* respiciens,
consistit in liberatione à servitiis Vasalliticis & obsequio
Feudali. 2. F. 38. Expirat enim fidelitas ob rem contra-
cta 2. F. 23. re Feudali deficiente, secundum regulam Phi-
losophorum: Cessante causâ cessat effectus. Neque ta-
men ideò permissum est Vasallo, ut post Refutationem

Personæ vel bonis Domini liberè insultare possit, 2. F. 38. uti refutandi licentiam à quibusdam in abusum trahi cœptam modo diximus. Habet enim Refutatio effectum exauktionis militaris, ut videlicet Vasallus, qui fuit, Seniori suo non amplius sit obligatus ad præstanda obsequia atque servitia; sed tamen ne tunc quidem offendere ipsum debet, in memoriam fidelitatis, jurisjurandi & amicitiae prioris, cujus reliquiae adhuc perdurare videntur. Rittershus. l. c. qu. 32. Cöppen. *Obs. Feud. II. X. n. 46.* Quæ omnia in Vasallo Imperii eò magis obtinent, quia quamvis definat vinculum Vasallagii, manet tamen vinculum subjectionis, quo Imperatori & Imperio obligatus tenetur. Posset hæc de *Effectibus* tractatio extendi latius, & cum ratione *personarum*, quatenus vel Agnatis, iisque aut propioribus aut remotioribus, vel Extraneis Feuda refutantur; tum ratione *Feudorum* ipsorum, quatenus vel in novis, vel in antiquis sit Refutatio, quid ea in singulis casibus quoad Imperii Vasallos operetur, disquiri; sed piget actum agere, quum in præcedentibus hæc omnia jam fuerint ventilata, & ferè, quæ communium Feudorum Constitutiones de *Effectibus* disponunt, fuseque tractat laudatus Dn. Tabor. *de Refut. Feud. cap. V.* itidem in Imperii Feudis obtineant, iisque facilè accommodari possint.

§. XXII.

Inspectis Constitutivis & Consecutivis Refutationis Feudorum Imperii, de *Contrariis* non nihil disquirendum restat, sed itidem brevissimis, cum jam suprà suis quæque locis tacta fuerint. Contraria igitur vocamus, quæ, æquè ac in aliis, ita & in Imperii Feudis ita comparata sunt, ut Refutationi vel *adhuc faciendæ* obstant, eamque, quo minus fieri possit, impedian; vel *jam factam* iterum destruant. *Illuc* pertinent defectus Voluntatis & facul-

& facultatis concedendi, v. gr. in Pupillis, minoribus, furiosis, prodigis, ex parte Subjecti activi; ex parte Subjecti passivi, defectus potestatis acceptandi, ut in Vicariis, Pontifice, Extraneis, &c. Item ex parte Refutantium Refutationem impediunt, ne fieri possit, pravam Vasallorum consilium Dominum invadendi, & intempestivitas. *Huc*, scilicet ad *jam factam* Imperii Feudorum Refutationem destruentia referri debent. (I) *Coactio*, & si ob metum facta demonstretur. *l. 116. pr. de Reg. Jur.* unde in literis refutatoriis verba: *Williglichen / Ungezwungen und Ungedrungen*. Licet enim in se nulla videri posset talis Refutatio; tamen quia metus non omnem consensum excludit, consensum tamen liberum etiam non relinquit *l. 21. §. 5. ff. quod met. caus.* ideò remediis jure competentibus uti licebit, & Actio ad rescindendam Refutationem datur. *l. 1. ff. de in integr. restit. l. 9. §. 3. 7. ff. quod met. caus.* Similis ratio est (II) *Erroris*, si quis, etiam Imperii Vasallus, bonâ fide Feudum alienum à se aliquamdiu possessum in gratiam tertii refutaverit, ut deprehenso errore Refutatio ista rescindatur. Porro (III) *Revocatio* factam Refutationem in nihilum redigit, & quidem vel ex Jure *Protimiseos*, vel ex Jure *Successionis*. De Jure *prioris* cum jam in suprâ dictis mentio fuerit facta, nihil addemus amplius, præter illud, quod communi Juri Feudali quoad hanc revocationis speciem, in Principatibus Germaniæ adhuc locus sit, ac adeò Refutantis descendentes aut Agnati oblato preciò conventò, dum *is adhuc superest*, intra annum revocare possint. *Wesenbec. Cons. 347. n. 61. seq. Itter. d. l. cap. XXIII. §. 12. Cöppen. Obs. II. n. 29. seq.* Ad posterius Revocationis jus quod attinet, quò post mortem Vasalli alienantis Agnati ex capite Successionis utuntur, *2. F. 39. pr. 1. F. 8. §. 1.* non minus illud obti-

obtinere in Vasallis Imperii, extra dubium ponitur. Competit hac Revocatio *post mortem demum* alienantis nullo etiam pretio retuso, usque ad 30. annos 2. *F. 9. §. 1. 2. F. 26. §. 4.* Covarruv. *Tom. 2. Varr. Resol. L. I. cap. 9. n. 2. verb Vel hac prima ratio &c.* Disputatur autem graviter à Dd: *Num & Descendentes Feudum antiquum à Patre alienatum, perinde ut Agnati ex Successionis capite revocare possint?* Ubi negativa sententia communiter verior videtur. Dicunt enim, Filio acquiri jus succedendi per Patrem, à quo cum sit exclusus, vindicare etiam illud non posse filium, quod Pater amisit, idque confirmari volunt. 2. *F. 45.* ubi Filii succedentes in Feudis tanquam heredes allodiales considerentur. Vid. lat. Struv. *S. J. F. cap. XIII. §. 16. n. 5. 6. 7.* Enimverò licet hac sententia, quæ præcipuum Propugnatorem habet H. Pistoris, hodie in praxi receptior sit, & in causis Imperialium etiam Feudorum secundum eam pronuncietur; contraria tamen, à Wessenbecio, *Cons. 347.* Academia nostræ primo Cancellario, Dn. Godofr. Antonio, *Diss. Feud. X. th. 4. lit. b. & Rusdorf. Vindic. Caus. Palat. c. XIII.* defensa, saltem in puncto juris verior videtur, quo de alibi latius.

Jam ex more recepto etiam de *Affinibus Feudorum Imperii Refutationis* dicendum esset; & animus erat, juxta ductum D. Taboris, *Diss. de Refutatione Feudi c. VI.* huc referre inprimis *Subinfeudationem & Cessionem Ususfructus.* Sed quia ita sub manibus crevit argumentum, ut speciminis Academici mensuram ferè excedat, pagina etiam plura non capiat, & *Affinia* ferè alicujus tantum illustrationis, non necessitatis gratiâ adjiciantur; igitur missis iis, (quæ qui cognoscere cupit, Taborem adeat *l. c.*) ad colophonem jam tandem properamus. Ter Optimo ter Maximo DEO pro præstito auxilio humilimas & mente & ore offerentes gratias.

Weber, Immanuel, / Henrici, Johann Hartmann. / Müller, Henning,

Dissertatio Juridica, De Refutatione Feudorum Imperii

Gissæ [1711]

4 J.publ.g. 115#Beibd.4

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10514376-2

VD18 15161994